

Van: [redacted] | COMcept [redacted]

Verzonden: 20-05-2021 22:30

Aan: [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

CC: Duenk, Frank <f.duenk@8rhk.nl>

Onderwerp: Verslag communicatie-overleg RES Achterhoek 20 mei 2021 en rapport Swipocratie

Aan: communicatieadviseur en contactpersonen communicatie partners RES Achterhoek

Dag allemaal,

Voor degenen die er vanmiddag bij waren: dank voor de aanwezigheid en jullie inbreng. In de bijlagen een kort verslag.

En ook in de bijlagen de resultaten van de Swipocratie: een rapport en twee losse infographics. Ik zal deze documenten ook in de toolkit op de website zetten, inclusief de presentatie die ik vanmiddag heb gegeven.

Begin volgende week gaat het rapport ook naar de bestuurders en publiceren we resultaten in de nieuwsbrief die 27 mei verschijnt. Daarna staat het jullie vrij om eventueel ook de resultaten te gebruiken of te publiceren.

Zie je in het rapport overigens nog tekstuele foutjes e.d. staan, laat het me dan weten. Dan pas ik de versie die we gaan publiceren nog even aan.

Dank en tot 24 juni!

PS. Ik heb ook nog een factsheet over de RES Achterhoek bijgevoegd die we aan de raadsleden hebben gestuurd. Wellicht ook voor jullie interessant.

Hartelijke groet,

[redacted]

Communicatieadviseur

Regionale Energiestrategie (RES) Achterhoek

(gedetacheerd vanuit communicatiebureau [COMcept](#))

[redacted]

www.res-achterhoek.nl

Achterhoek

RES Regionale
Energie
Strategie

Onderwerp:
Overleg communicatieadviseurs partners RES Achterhoek

Datum:
20 mei 2021

Aanwezig:

[redacted] (Berkelland), [redacted] (Winterswijk), [redacted] (Aalten), [redacted] Oude
[redacted] (Oost Gelre), [redacted] (Bronckhorst), [redacted] (Montferland), E [redacted]
[redacted] (Doetinchem), [redacted] (RES Achterhoek) en gastspreker Antoinette Kooistra,
communicatieadviseur gemeente Veenendaal

Afwezig:

[redacted] (Bronckhorst), [redacted] (Montferland), [redacted] (WRIJ),
[redacted] (Provincie Gelderland), [redacted] (Liander),

Afzender:

[redacted] communicatieadviseur RES Achterhoek

Verslag

Oplevering RES 1.0, hoe nu verder?

Vandaag was er een bestuurlijke strategiesessie waarin de bestuurders het eens moeten worden over de opzet van deze ontwerp-RES 1.0. Daarnaast zijn er deze week twee raadsavonden (19 en 20 mei), waarvan de signalen en veelgestelde vragen ook input zijn als de aandachtspunten voor de ontwikkeling van de RES 1.0. Vanaf volgende week gaan de inhoudelijke deskundigen aan de slag met het schrijven van de RES 1.0. Hierin worden alle opbrengsten van de sessies met stakeholders en inwoners meegenomen.

Deze ontwerp-RES 1.0 wordt in juni ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges, het DB en de GS en aansluitend op 1 juli 2021 ingediend bij NP RES om te voldoen aan de landelijke deadline, zodat NP RES vast kan starten met de analyse. De besluitvorming door de raden, het AB en de PS vindt plaats na het zomerreces, waarna dan de definitieve RES 1.0, mits door de raden positief besloten in twee lezingen, in het najaar wordt ingediend bij NP RES.

Er ligt nu een voorstel om de RES 1.0 publiekelijk te presenteren in de eerste week van juli, wellicht met een livestream waar bij voorkeur alle bestuurders voor aanschuiven. Ook wordt er vooraf een persgesprek gepland. Meer informatie hierover volgt.

Op 1 juli a.s. houdt de projectorganisatie RES Achterhoek op te bestaan; de opdracht om een RES 1.0 op te leveren is dan uitgevoerd. Bovendien is er geen budget meer voor verlenging van de contracten. Alleen het contract van programmamanager Frank Duenk loopt nog door tot aan het einde van het jaar.

De communicatie over/van de RES zal na 1 juli komen te liggen bij de gemeenten. Hoe we dit vorm gaan geven, daar gaan we tijdens een werksessie op 24 juni a.s. verder op in. Om nu alvast een beeld te vormen van de mogelijke werkzaamheden, is communicatieadviseur Antoinette Kooistra van gemeente Veenendaal aanwezig als gastspreker. De kern van haar verhaal is dat er veel afstemming vereist is met de wethouder en beleidsadviseur duurzaamheid om na 1 juli over het besluitvormingsproces RES 1.0 te communiceren en dat ook in afstemming te doen met de andere

(buur)gemeenten. Bij concretisering van lokale projecten die ook buurgemeenten raken, is ook het samen optrekken in de communicatie en participatie hierover essentieel, vooral om inwoners goed te informeren en te betrekken.

█ heeft in de loop van de tijd ruimte gekregen in haar functie voor RES-werkzaamheden. De uren hiervoor zijn verschillend per week en zijn veelal in combinatie met andere werkzaamheden in kader van duurzaamheid (en beleid). Veenendaal heeft op de website een speciale RES-pagina ingericht met updates en een link naar hun regio-website (Foodvalley). De Achterhoekse gemeenten vragen zich af of er na de besluitvorming van de raden over de RES 1.0 nog veel gecommuniceerd moet worden over de RES of dat de RES meer opgaat in het eigen RODE-beleid. █ zal een aantal scenario's doornemen met Frank Duenk en komt hierop terug. Het blijft echter lastig in de toekomst te kijken qua ontwikkelingen. Het is in ieder geval goed om volgend overleg op 24 mei in de vorm van een werksessie te gieten en communicatie-afspraken te maken. █ zal hiervoor de voorbereidingen treffen.

Swipocratie

Door uitloop van het stuurgroepoverleg op 10 mei jl. zijn de resultaten van de Swipocratie niet eerst gepresenteerd aan de stuurgroep. Omdat we niet op de volgende SG kunnen wachten, gaan we volgende week do 27 mei de resultaten via de RES-nieuwsbrief publiceren (link naar de site voor documenten). Begin volgende week ontvangen ook de bestuurders het rapport. Er wordt verder geen persbericht e.d. verzonden. De RES-partners zijn na het verzenden van de nieuwsbrief vrij om de ook de resultaten te delen. █ presenteert kort de resultaten en zal de pp plaatsen in de toolkit op de website.

Volgend overleg

Donderdag 24 juni 15.00 – 16.30 uur in de vorm van een werksessie. Meer info volgt.

█ is dan met vakantie. Stuur gerust vragen/input in.

Rapportage resultaten Swipocratie

Instrument voor het online peilen van meningen van inwoners over
duurzame energie in de Achterhoek t.b.v. de RES 1.0

Periode: 1 t/m 21 maart 2021

20 mei 2021

en van
COMcept Communicatie en m.m.v. van
JongRES Achterhoek

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Verantwoording voor het onderzoek	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Methode	6
2. Campagne	8
2.1 Communicatiestrategie	8
2.2 Kernboodschap	9
2.3 Communicatiemiddelen	9
2.4 Resultaten	11
3. Resultaten Swipocratie	14
4. Conclusie	15
5. JongRES Achterhoek over resultaten Swipocratie	17
Bijlage 1: resultaten per vraag	18
Bijlage 2: resultaten jongeren regio Achterhoek (< 35 jaar)	26
Bijlage 3: Aanvullende opmerkingen n.a.v. de Swipocratie	34

Samenvatting

De Achterhoek is een van de 30 regio's die een Regionale Energiestrategie (RES) opstelt waarin de regio beschrijft -met betrokkenheid van belanghebbenden- hoe, waar en hoeveel duurzame energie in de Achterhoek kan worden opgewekt. Hiermee geeft een RES per regio invulling aan het onderdeel grootschalige opwek van duurzame energie met zon en wind uit het Klimaatakkoord met als doel om in 2030 landelijk 35 TWh op te wekken.

Na het indienen van de concept-RES in juni 2020, is in augustus 2020 gestart met het proces om de RES 1.0 te ontwikkelen, waarin de Achterhoekse bijdrage (bod van 1,35 TWh) definitief wordt vastgesteld en wordt onderbouwd: waar in de Achterhoek zijn er mogelijkheden om windmolens en zonneparken te realiseren en hoe kunnen andere maatschappelijke opgaven hieraan worden gekoppeld? En kan dat rekenen op bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak? De RES 1.0 moet op 1 juli 2021 ingediend worden bij het Rijk (via NP RES).

Tijdens de ontwikkeling van de RES 1.0 staat participatie hoog op de agenda; tijdens elke processtap is er gelegenheid voor diverse groepen Achterhoekse belanghebbenden om op regionaal niveau mee praten en mee te denken tijdens diverse online sessies. Want: hoe beter het beeld van hoe Achterhoekers denken over duurzame energie, hoe beter de RES ontwikkeld kan worden.

Om ook Achterhoekers te betrekken die niet konden of wilden meepraten tijdens de (online) sessies, is ervoor gekozen om in stap 2 van het proces een online tool in te zetten om meningen te peilen van zo veel mogelijk inwoners over duurzame energie en dan met name over windmolens en zonnepanelen. Het doel hiervan was om te toetsen of de opgehaalde opbrengsten over de denkrichtingen van deelnemers aan de sessies in lijn is met de beleving van willekeurige inwoners.

JongRES Achterhoek was ook betrokken bij de opzet van de peiling. Deze belangenvertegenwoordiging van Achterhoekse jongeren, die overigens los staat van de RES Achterhoek, heeft als doel om de jongere generatie actiever te betrekken bij een duurzame omgeving. De uitkomsten van de peiling geeft JongRES meer inzicht in wat er onder de jongere generatie leeft. De projectorganisatie RES Achterhoek en JongRES Achterhoek hebben hun krachten en belangen dus gebundeld.

Na onderzoek bleek het instrument 'Swipocratie' de meest geschikte peilingstool te zijn. Het is een laagdrempelige online methodiek, waarbij deelnemers binnen enkele minuten door op hun PC, tablet of mobiele telefoon naar links of rechts te 'swipen' op een makkelijke manier hun mening kunnen geven. Deze grootschalige peiling heeft van 1 t/m 21 maart 2021 online gestaan en is via verschillende kanalen van de RES Achterhoek, de RES-partners (gemeenten, provincie Gelderland en waterschap Rijn en IJssel) en een Facebook-campagne onder de aandacht gebracht.

In totaal hebben 3258 respondenten deelgenomen, waarvan 2857 deelnemers uit de Achterhoek. Dit is ca. 0,7% van de Achterhoekse bevolking van ca. 400.000 inwoners. Van het totaal aantal respondenten was 33% jonger dan 35 jaar. In deze rapportage zijn de meningen van de 401 niet Achterhoekse deelnemers wél meegenomen met als aanname dat deze deelnemers 'roots' of een

baan hebben in de Achterhoek, zich om andere redenen betrokken voelen bij de regio en/of in de veronderstelling zijn dat hun woonplaats tot de Achterhoek behoort (grensgevallen).

Van de respondenten maakt 68% zich zorgen over klimaatverandering en vindt 74% het belangrijk dat er in de Achterhoek wordt gewerkt aan het opwekken van duurzame energie. Dat het landschap verandert door de komst van windmolens en zonnepanelen levert gemengde gevoelens op: 41% van de mensen onder de 35 jaar en 35% van de mensen boven de 35 vindt het acceptabel. Als respondenten moeten kiezen, heeft 71% de voorkeur voor windmolens bij infrastructuur langs snelwegen (71%) en 66% bij bedrijventerreinen. Maar liefst 95% is voorstander voor zonnepanelen op (bedrijf)daken, 78% is voor zonnepanelen langs snelwegen en 64% vindt de combinatie van zonnepanelen en landbouw een goed idee. Voor 79% maakt het een verschil of ze mee kunnen praten over de locatiekeuze van zon en wind. En 59% vindt kernenergie een goede manier voor duurzame opwek.

88% van de respondenten wil zijn/haar huis energiezuiniger maken, 63% maakt zich wel zorgen over de kosten daarvan. 77% zou wel kunnen koken zonder gas, 32% denkt dat huizen in de Achterhoek gemakkelijk verwarmd kunnen worden met een elektrische pomp en 85% vindt dat de Achterhoek onderzoek moet doen naar warmte uit andere bronnen.

Uit de dilemmavragen blijkt dat 65% geen windmolens wil, maar als ze moeten kiezen geeft 86% de voorkeur geeft aan één grote windmolen (200 meter) in plaats van 30 voetbalvelden aan zonnepanelen. 62% heeft alle opwek van duurzame energie liever in één groot gebied dan verspreid over vele kleinere locaties. 86% heeft voorkeur voor zonnepanelen op daken. Als er zonneparken geplaatst worden, dan het liefst verstopt achter heggen (83%) en 57% heeft windmolen liever uit het zicht in een onbewoond gebied dan er financieel van mee profiteren.

Via de mail gaven 51 respondenten na afloop aan dat ze onder andere vraagstelling lastig vonden (geen opt out mogelijkheid), tegen windmolens zijn of suggesties aandroegen voor andere opwekmogelijkheden. Naar aanleiding van de advertentiecampagne op Facebook reageerden 92 deelnemers met soortgelijke reacties. De deelnemers die 'serieuze' vragen stelden, hebben we beantwoord. Mooie bijkomstigheid: 202 deelnemers abonneerden zich na afloop op de nieuwsbrief van de RES Achterhoek en JongRES Achterhoek ontving 50 reacties van geïnteresseerde jongeren.

Een kanttekening bij de vraagstelling is dat er steeds 'maar' twee keuzemogelijkheden waren: eens of eens of optie A of B. Dit sluit aan bij het proces van de energietransitie waarin constant keuze moeten worden gemaakt. Want het is niet meer aan de orde óf we duurzame energie gaan opwekken, maar hoé we dat gaan doen. De vragen, dilemma's en stellingen in de Swipocratie sluiten daarop aan. Gevoelsmatig moeten deelnemers dan soms kiezen uit, in hun ogen, twee 'kwaden'. Dat is precies de heikele opgave waar ook de gemeenten, de provincie en het waterschap (deze partners zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor de RES) voor staan. De resultaten uit de peiling kunnen helpen bij het maken van keuzes.

1. Verantwoording voor het onderzoek

1.1 Aanleiding en doel

De energietransitie is volop gaande en onomkeerbaar. In het [Klimaatakkoord \(28 juni 2019\)](#), de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015), staat dat we met elkaar de CO₂-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden, in totaal 35 TWh in 2030. In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes.

Ook de Achterhoek is een RES-regio waarin de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk, provincie Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel gezamenlijk eigenaar zijn van de RES Achterhoek en de bestuurlijk (eind)verantwoordelijkheid hebben. Zij bepalen - met betrokkenheid van belanghebbenden - hoe, waar en hoeveel duurzame energie in de Achterhoek wordt opgewekt. Netbeheerder Liander is partner om mee te denken over het energiesysteem. In de concept-RES (juni 2020) heeft de Achterhoek laten weten om 1,35 TWh bij te dragen aan de landelijk opgave van 35 TWh in 2030.

In augustus 2020 is gestart om de concept-RES verder uit te werken tot een RES 1.0 die op 1 juli 2021 ingediend moet worden bij het Rijk en waarover volksvertegenwoordigers (raden) moeten besluiten*. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld waarin vooral de ruimtelijke uitwerking van het bod van 1,35 TWh centraal staat: waar in de Achterhoek zijn er mogelijkheden om windmolens en zonneparken te realiseren en hoe kunnen andere maatschappelijke opgaven hieraan worden gekoppeld? En kan dat rekenen op bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak?

Om dit te verkennen is onder het motto *samen d'ran* een [proces](#) ontworpen met vijf stappen. In elke stap kunnen diverse groepen Achterhoekse belanghebbenden (bedrijven, maatschappelijke organisaties, semi-overheden en inwoners) op regionaal niveau meepraten en meedenken. Participatie voedt namelijk de inhoud, het draagvlak en de besluitvorming. De opbrengsten hiervan vormen steeds de bouwsteen voor de volgende stap in het proces. Want: hoe beter het beeld van hoe Achterhoekers denken over duurzame energie, hoe beter de RES ontwikkeld kan worden. Een stuurgroep, bestaande uit afgevaardigden van diverse regionale stakeholders, heeft tijdens het proces een adviserende rol richting de RES-partners.

Niet alle Achterhoekers konden of wilden meepraten tijdens de georganiseerd (online) sessies of waren niet op de hoogte van de sessies. Daarnaast zijn de meeste inwoners die deelnemen aan de sessies geen gemiddelde afspiegeling van de bevolking; zij zijn veelal bovenmatig geïnteresseerd en/of betrokken en kunnen op niveau meepraten. Daarom hebben we onderzocht hoe we in stap 2 van het proces 'Opstellen en verkennen van ruimtelijke alternatieven' de grote, stille meerderheid op een laagdrempelige manier kunnen bereiken en betrekken met als doel om te toetsen of de opgehaalde opbrengsten over de denkrichtingen van deelnemers aan de sessies in lijn is met de beleving van willekeurige inwoners over duurzame energie en dan met name over windmolens en zonnepanelen. Het instrument Swipocratie bleek hiervoor een goede manier te zijn. Het is een laagdrempelige methodiek, waarbij deelnemers binnen enkele minuten op een makkelijke wijze een

mening kan geven en aansluit bij ons huidige scroll- en swipegedrag. Hierdoor zijn mensen geneigd sneller mee te doen aan de peiling.

Het inzetten van de Swipocratie heeft meerdere doelen:

- Creëren van bewustwording dat ook de energietransitie in de Achterhoek speelt en dat we samen moeten nadenken over hoe we in de regio duurzame energie kunnen opwekken.
- Bereiken van de grote, stille meerderheid aan inwoners om ook hen de gelegenheid te geven om hun mening kunnen geven, naast de (online) bijeenkomsten/sessies die er georganiseerd worden.
- Inzicht krijgen in hoe de Achterhoekers erin staan. De opbrengsten worden meegenomen in de RES 1.0.
- Het creëren van meer betrokkenheid bij de energietransitie in de Achterhoek:
 - JongRES Achterhoek wil stimuleren dat jongeren hun e-mailadres achterlaten om zo een database/community op te bouwen.
 - RES Achterhoek stimuleert inwoners om zich te abonneren op de nieuwsbrief om geïnformeerd en betrokken te blijven.

* De stuurgroep RES Achterhoek heeft op 20-01-2021 ingestemd met het voorstel om de planning voor het indienen van de RES 1.0 Achterhoek te [verruimen](#) van 1 juli naar oktober 2021 om volksvertegenwoordigers meer tijd te gunnen om een zorgvuldig en weloverwogen besluit te nemen over de RES 1.0. Dit gebeurt na het a.s. zomerreces.

1.2 Methode

Swipocratie is ontwikkeld en bedacht door ontwerper Florian Francken en landschapsarchitect Paul Roncken (www.swipocratie.nl). Vanuit design thinking methodiek en user centered design principes staat de gebruiker centraal. Swipocratie is specifiek ontwikkeld om makkelijk, laagdrempelig en snel de mening van een grote groep mensen te peilen of een gesprek te starten. Met Swipocratie lukt het om naast de 'usual suspects' ook moeilijk bereikbare groepen te betrekken bij een participatievraagstuk.

Swipocratie is de meest laagdrempelige peilingsvorm die aansluit bij natuurlijk scroll- en swipe gedrag. Het is opgesteld om snel vanuit een primair gevoel te reageren. Een eenvoudig opgestelde vraag wordt gecombineerd met beeld, waardoor het zowel geschikt is voor visueel ingestelde mensen als voor tekst lezers. Met een info knop is aanvullende informatie over de vraag opgenomen. Vanwege de mogelijkheid om antwoord te geven via swipen is de peiling goed in te vullen op de telefoon, wat tegenwoordig het meest gebruikte scherm is.

Swipocratie in een notendop:

- Het is de meest laagdrempelige vorm van 'peilen';
- Het sluit aan bij ons huidige scroll- swipe gedrag (naar links swipen = oneens, naar rechts swipen = eens);
- Het kan makkelijk via social mediakanalen worden aangeboden, doorgestuurd en/of worden gedeeld (zonder dat mensen een app hoeven te downloaden);
- Het is gedurende de campagneperiode op elk gewenst moment in te vullen;
- De tool werkt het beste op de telefoon, wat tegenwoordig het primaire scherm is;

- Inwoners hoeven geen kennis van zaken te hebben, maar kunnen vanuit primair gevoel reageren;
- Deelnemers kunnen in slechts 3 minuten ca. 35 vragen beantwoorden (kost relatief weinig tijd);
- Geschikt voor jong en oud.

Wat is Swipocratie niet?

Swipocratie is geen enquête-tool. Swipocratie is een manier om meningen te peilen onder een grote groep inwoners die zich anders (waarschijnlijk) niet hadden laten horen. Het stellen van ingewikkelde, meer cognitieve vragen met meerdere opties en veel uitleg (enquête) werkt niet in Swipocratie. Daar is de tool ook niet voor bedoeld. Tijdens de diverse online sessies krijgen Achterhoekers de gelegenheid om mee te praten en hun mening te onderbouwen, mochten zij daar behoefte aan hebben.

Hoe zijn de vragen in de Swipocratie tot stand gekomen?

In het proces van de energietransitie moeten constant keuzes worden gemaakt. De energietransitie is volop gaande en onomkeerbaar. Het is dus niet meer aan de orde óf we duurzame energie gaan opwekken, maar hoé we dat gaan doen. De vragen, dilemma's en stellingen sluiten daarop aan. Gevoelsmatig moeten deelnemers dan soms kiezen uit, in hun ogen, twee 'kwaden'. Dat is precies de heikele opgave waar ook de gemeenten, de provincie en het waterschap (deze partners zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor de RES) voor staan. De resultaten uit de peiling kunnen helpen bij het maken van keuzes. Goed om te weten: de RES geeft invulling aan het onderdeel 'grootschalig opwekken van duurzame energie met zon en wind' uit het landelijke Klimaatakkoord.

In de RES worden dus geen andere manieren van duurzame energie-opwek, zoals kernenergie of biomassa, meegenomen. Er zijn in de Swipocratie wel bewust vragen opgenomen over andere vormen van duurzame energie. Deze resultaten kunnen van belang zijn voor de gemeenten m.b.t. hun (bestaande) duurzame beleid waarin duurzaamheid in brede zin is opgenomen.

Hoe zwaar wegen de resultaten van de Swipocratie mee?

De uitkomsten van een Swipocratie-peiling zijn niet bindend. De resultaten van de peiling kunnen de bestuurlijk eigenaren van de RES Achterhoek helpen bij het maken van de keuzes over duurzame energie die in de RES 1.0 komen te staan. In dit proces moeten namelijk constant keuzes worden gemaakt. Want het is niet meer aan de orde óf we duurzame energie gaan opwekken, maar hoé we dat gaan doen. Daarnaast worden de resultaten als bijlage toegevoegd aan de RES 1.0. In dit plan, gebaseerd op een strategische verkenning, komt te staan hoe en hoeveel duurzame energie we als regio kunnen opwekken met windturbines en/of zon en welk type gebieden daar geschikt voor zouden zijn.

Opzet Swipocratie RES Achterhoek en JongRES Achterhoek

- Onderwerp: Hoe denken inwoners over het opwekken van duurzame energie in de Achterhoek?
- Vorm: grootschalige online peiling via de tool Swipocratie (www.achterhoek.swipocratie.nl)
- Periode: 1 t/m 21 maart 2021
- Doelgroep: Inwoners Achterhoek
- Aantal vragen: 39, verdeeld over zes sets:
 1. Leeftijd (-35 of 35+) en gevestigd in de Achterhoek (1 vraag)
 2. Wat ben je bereid zelf te doen? (4 vragen)

3. Hoe kijk je naar de overstap op duurzame energie? (7 vragen)
 4. Welke optie heeft jouw voorkeur? (12 vragen)
 5. Dilemma's zonne- en windenergie (8 dilemma's)
 6. Overige duurzaamheidsvragen (6 vragen)
 7. Optioneel aan eind:
 - abonneren op nieuwsbrief (aanmeldlink)
 - vraag/reactie (mail sturen)
 - meer informatie RES Achterhoek (link naar website)
 - meer informatie JongRES Achterhoek (link naar informatieformulier)
- Aantal respondenten: 3258
 - Informatiepagina voor respondenten:
<https://www.resachterhoek.nl/swipocratie/vragen+over+de+swipocratie/default.aspx>

2. Campagne

Om de Swipocratie onder de aandacht te brengen, is er actief campagne gevoerd voor de online peiling tijdens de hele deelnameperiode van maandag 1 t/m zondag 21 maart 2021.

2.1 Communicatiestrategie

- Swipocratie is een digitale peilingstool, we hebben daarom vooral ingezet op digitale communicatie(middelen) en waar mogelijk van 'mond-tot-mond 'reclame' met als doel het 'olievlek-effect' via de verschillende netwerken (doorsturen/delen Swipocratie).
- Inzet expertise van een onlinebureau voor de Facebookcampagne.
- Om het budget maximaal te benutten, kozen we ervoor om in te zetten op één gezamenlijke campagne voor de diverse doelgroepen met één boodschap.
- De campagneduur was drie weken. We hebben ingezet op maximaal bereik in de eerste week, daarna druppelden de online advertenties nog door voor inwoners die uiteindelijk besloten om deel te nemen.

We hebben drie sporen ingezet om het bereik te optimaliseren:

- Facebookcampagne met betaalde advertenties (ads) op Facebook en deels op Instagram via een online bureau die de ads maken, plaatsen en de doelgroepen targetten.
- Benutten van alle reguliere kanalen (online en offline) en communicatiemiddelen van:
 - Projectorganisatie RES Achterhoek
 - JongRES Achterhoek
 - Partners RES Achterhoek
- Inzetten van netwerken, waarvoor we de (bestaande) stakeholdersanalyse hebben omgezet in een netwerkanalyse; ervaringen van andere gebruikers heeft ons laten zien dat het inzetten van netwerken veel bijdraagt aan het bereik.

2.2 Kernboodschap

Geef uw/je mening over een duurzame Achterhoek en swipe mee!

Van 1 t/m 21 maart 2021 vindt een grootschalige online peiling plaats over duurzame energie in de Achterhoek. In slechts 3 minuten kunt u 'swipend' aangeven wat u vindt van verschillende mogelijkheden voor windmolens en zonneparken. De resultaten van de Swipocratie worden meegenomen in de RES 1.0.

De kernboodschap is verkort uitgewerkt in vier visuele varianten die zowel voor de Facebookcampagne als voor versterking van de teksten zijn gebruikt.

2.3 Communicatiemiddelen

Alle communicatiemiddelen hadden primair als doel om de doelgroep te attenderen op de swipocratie en door te linken naar <https://achterhoek.swipocratie.nl/>. Secundair doel was de doelgroep te vragen en hen te stimuleren om de (link naar) Swipocratie door te sturen/te verspreiden binnen hun netwerk om het bereik te vergroten. We wilden een olievlek-effect creëren.

Speciale campagnemiddelen

- Online ads (online advertenties): via online bureau voor Facebook en Instagram (betaalde/gesponsorde ads) waarbij de doelgroepen geselecteerd zijn op basis van leeftijd (13+) en woonplaats (acht gemeenten) om zo in campagneresultaten hierin onderscheid te zien en eventueel bij te sturen.
- Toolkit: hierin zaten diverse teksten, afbeeldingen, illustraties etc. die vooral de RES-partners en intermediairs Swipocratie via hun eigen middelen in te zetten.
- WhatsApp: dit was niet direct een middel, maar wel een kanaal dat we optimaal hebben benut om vooral via het zakelijke en persoonlijke netwerk in te zetten om de URL binnen verschillende netwerk te verspreiden.

Middelen projectorganisatie RES Achterhoek

- Website www.res-achterhoek.nl (button op homepage, nieuwsbericht en agenda-item)
- Direct mail via e-mailadres info@resachterhoek.nl: mail naar alle stakeholders en inwoners waarvan we over een e-mailadressen beschikken n.a.v. actief contact op initiatief van deze belanghebbenden. NB. In de e-mailafsluiting onder alle uitgaande mail stond een link naar de Swipocratie.
- Nieuwsbrief: reguliere versie (vooraankondiging) en extra editie als kick-off van de campagne op 1 maart 2021.
- Online bijeenkomsten/sessies: deelnemers hieraan attenderen op de Swipocratie.
- Persbericht: naar alle Achterhoekse media.
- Facebookpagina: deze is speciaal voor de Facebookcampagne opgezet, omdat dit noodzakelijk was vanwege de online ads.

Middelen partners en intermediairs

We hebben de RES-partners en intermediairs via e-mail, persoonlijk en/of via WhatsApp benaderd met de vraag of ze via hun kanalen de Swipocratie onder de aandacht willen brengen en de toolkit meegestuurd. De uitingen zijn bij de RES-partners o.a. gepubliceerd via:

- Website
- Intranet
- Nieuwsbrief
- Social mediakanalen
- Gemeentelijke contactpagina's in huis-aan-huisbladen

NB. We weten niet of alle RES-partners en benaderde intermediairs de Swipocratie onder de aandacht hebben gebracht.

Middelen JongRES Achterhoek

1. Facebook en Instagram: de pagina's plaatsten afwisselend 'eigen' berichten en delen de betaalde ads van de RES Achterhoek.
2. Directe netwerk en intermediairs: JongRES heeft hen op drie manieren benaderd:
 - E-mail: achterhoek@jongresnederland.nl
 - Persoonlijk (tijdens overleggen, gesprekken, bijeenkomsten)
 - Per WhatsApp -> De link is zoveel mogelijk verspreid onder connecties met de vraag a. om de Swipocratie zelf in te vullen en b. om de link zoveel mogelijk te verspreiden in andere groepsapps van bijvoorbeeld netwerkclubs, voetbalclubs, collega's, vrienden etc.

2.4 Resultaten

Bereik

- Het bereik van de inzet van communicatiemiddelen van de projectorganisatie RES Achterhoek, de gemeenten en JongRES Achterhoek is niet bekend. Er zijn geen tools of mogelijkheden om dat te meten.
- De advertenties op Facebook hebben **76.961 individuele personen bereikt van 13 jaar en ouder**.
- De advertenties zijn in totaal **196.575 keer weergegeven** en er is **3.158 keer geklikt**, waarvan **1788** unieke kliks.
- Gemiddeld is de advertentie **2,55 keer aan dezelfde persoon getoond**.
- Het gemiddelde bereik per gemeente was 9417 en de gemiddelde respons (unieke clicks) per gemeente was 2%. Het is niet aan te tonen of de personen die hebben doorgeklikt ook daadwerkelijk aan de Swipocratie hebben deelgenomen.

Totaal gerealiseerd bereik en weergaven van de Facebookcampagne

Gemeente	Gerealiseerd bereik	Gerealiseerde weergaven	Gerealiseerd bereik	Gerealiseerde weergaven	Totaal bereik	Totaal weergaven
	13 – 35					
Aalten	4.587	7.855	2.716	2.818	7.303	10.673
Berkelland	7.287	12.245	4.117	6.451	11.404	18.696
Bronckhorst	5.575	9.528	3.014	3.679	8.589	13.207
Doetinchem	10.034	17.319	4.620	7.043	14.654	24.362
Montferland	5.450	9.054	4.530	6.985	9.980	16.039
Oost-Gelre	5.145	8.640	2.720	2.971	7.865	11.611
Oude IJsselstreek	5.688	9.728	3.161	4.196	8.849	13.924
Winterswijk	4.174	7.179	2.519	2.647	6.693	9.826

De Swipocratie leverde ook 'open' reacties op (responsmogelijkheid aan einde Swipocratie):

- 51 deelnemers stuurden een mail met vragen over en/of reacties op de Swipocratie. De strekking hierbij was vooral dat men zorgen heeft dat de resultaten bindend zijn voor de RES 1.0 en over de vragen in de Swipocratie die men subjectief vond.
- 92 deelnemers reageerden op het bericht en de advertentie op Facebook.
- 202 deelnemers abonneerden zich op de nieuwsbrief.
- NB. In de bijlagen zijn de reacties te lezen. Aan deelnemers die een vraag stelden, is antwoord gegeven en ook verwezen naar de pagina '[Vragen over de Swipocratie](#)'.

Partners: Aalten • Berkelland • Bronckhorst • Doetinchem • Montferland • Oost Gelre • Oude IJsselstreek • Winterswijk i.s.m. provincie Gelderland, waterschap Rijn en IJssel en netbeheerder Liander.

Bereik Swipocratie RES Achterhoek

Aantal swipers

3258

Waarvan onder
de 35 jaar

1089

Campagne

Achterhoekers werden op de Swipocratie geattendeerd via diverse communicatiemiddelen en -kanalen van de projectorganisatie RES Achterhoek (o.a. website, nieuwsbrief, persbericht), JongRES Achterhoek (o.a. Instagram en WhatsApp) en van de gemeenten (o.a. social media en weekbladen). Het bereik hiervan is onbekend. Op Facebook werden advertenties getoond aan personen van 13 jaar en ouder in de acht gemeenten, zie de resultaten hieronder.

Resultaten Facebookcampagne

Totale bereik van
de advertentie

76.916

Totale unieke
clicks op de link

1778

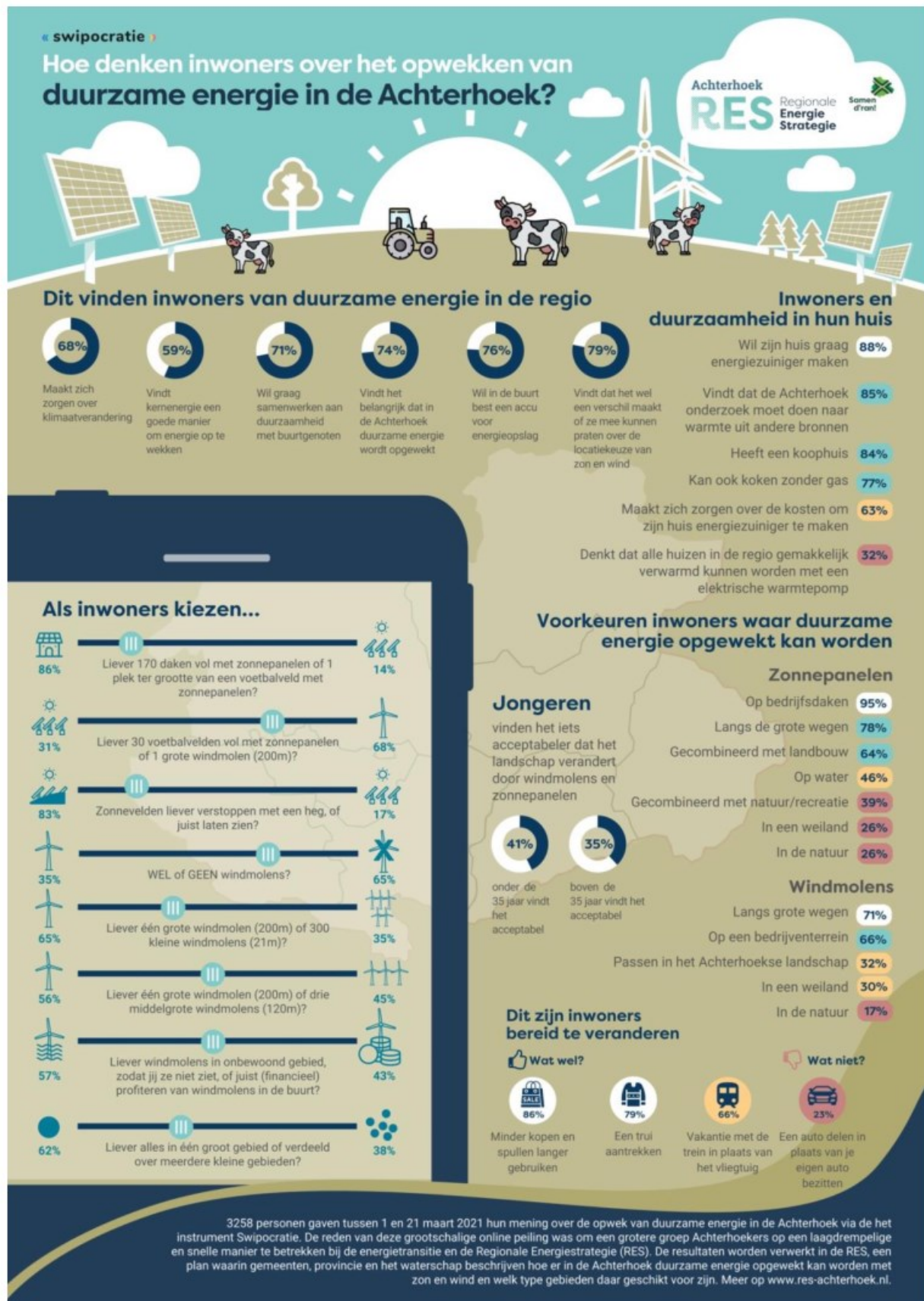
Maart 2021

	Bereik	Unieke clicks
Aalten:	7303	133
Berkelland:	11.404	262
Bronckhorst:	8589	187
Doetinchem:	14.654	258
Montferland:	9980	203
Oost Gelre:	7865	165
Oude IJsselstreek:	8849	219
Winterswijk:	6693	140

Respons

- In totaal hebben 3258 respondenten door de verschillende stellingen, vragen en dilemma's geswiped.
- Van de 3258 respondenten wonen 401 deelnemers (12,3%) niet in de Achterhoek. We kunnen niet herleiden waar ze vandaan komen en waarom ze deel hebben genomen aan de Swipocratie. Het kunnen deelnemers zijn met 'roots' of een baan in de Achterhoek die zich betrokken voelen bij de regio en/of deelnemers die in de veronderstelling zijn dat hun woonplaats tot de Achterhoek behoort (grensgevallen). In de resultaten zijn hun meningen wel meegenomen.
- Van de 3258 respondenten zijn 1089 deelnemers jonger dan 35 jaar. Het onderscheid in leeftijd (-35 en 35+) is gemaakt omdat de Swipocratie een gezamenlijk initiatief is van de partners die werken aan RES Achterhoek en van JongRES Achterhoek. Deze belangenvertegenwoordiging van Achterhoekse jongeren willen de jongere generatie actiever te betrekken bij een duurzame omgeving. De resultaten van de peiling geeft JongRES meer inzicht in wat er onder de jongere generatie leeft. Daarnaast was het voor deelnemers mogelijk om na het invullen van de peiling contact te zoeken met JongRES Achterhoek. Dat hebben 50 deelnemers gedaan.
- De beoogde doelstelling was 1500 respondenten, dat is ca 0,4 % van de Achterhoekse bevolking (ca. 400.000 inwoners). Voor een dergelijke peiling, met minimaal budget en middelen en gebaseerd op resultaten van vergelijkbare peiling in andere regio's, was dit een reële doelstelling.
- Het totaal aantal deelnemers van bruto 3258 heeft de doelstelling overtroffen met 1758 deelnemers. Netto zijn dit 1357 deelnemers meer ($3258 - 401 = 2857 - 1500 = 1357$). Dit houdt in dat 0,7% van de Achterhoekers aan de Swipocratie heeft deelgenomen. Hiervan is 33% jonger dan 35 jaar.

3. Resultaten Swipocratie

4. Conclusie

Bereik en respons

De Swipocratie bleek inderdaad een handige tool te zijn om in een relatief korte tijd online de meningen van een grote groep te peilen gezien de respons van 3258 respondenten. Om het bereik te kunnen meten, is een online campagne een goed middel. In dit geval was gekozen voor een campagne via Facebook dat door een online bureau uit te laten voeren in verband met hun expertise en meetinstrumenten.

Om de Swipocratie onder de aandacht te brengen, is een campagneplan gemaakt op basis van expertise, ervaring en eerdere resultaten van andere gebruikers van de Swipocratie. De gekozen strategie heeft effect gehad met 117% meer respons dan beoogd (1500/3258). Daarnaast hebben we met de Facebookcampagne (advertentie) 75.000 personen bereikt. Die hebben niet allemaal geklikt, maar de advertentie gemiddeld 2,2 keer gezien. Dit bereik heeft een boost gegeven aan de bewustwording van zowel de energietransitie als de RES. Ook is de betrokkenheid bij de RES vergroot: van 3258 respondenten heeft 4% gereageerd (mails en berichten Facebook) en 6% heeft zich geabonneerd op de nieuwsbrief.

Deze personen zijn wellicht ook eerder getriggerd door de landelijke mediacampagne van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat die van 1 mei tot 1 juli 2021 loopt om de noodzaak van het Klimaatakkoord, het feit dat het landschap gaat veranderen door het zicht op windmolens en zonnepanelen, het feit dat dit vragen kan oproepen, en waar je met die vragen terecht kan en het nut, de noodzaak en het 'waarom' van de RES meer onder de aandacht te brengen. De reden hiervoor is dat tijdens de landelijke RES-processen de nadruk (te) vaak (onbewust) ligt op de onmogelijkheden van de Regionale Energiestrategie. Het proces is juist bedoeld om het doel na te streven: met het opwekken van duurzame energie met zon en wind de CO₂-uitstoot verminderen en voorkomen dat de aarde nog verder opwarmt met alle nadelige gevolgen van dien. *Meer over de campagne: informatie op iedereendoetwat.nl/res*

Inhoud

Maar liefst 68 % maakt zich zorgen over het klimaat en 88% wil zijn/haar huis energiezuiniger maken. Op dat gebied is er dus steeds meer bewustwording. 65% wil echter liever geen windmolens, maar als ze moeten kiezen heeft 86% liever wel één grote windmolen dan bijvoorbeeld 30 voetbalvelden zonnepanelen. Of zelfs kernenergie (59%). Deze beelden komen overeen met het landelijke beeld en ook met de opbrengsten van de sessies voor de RES 1.0 Achterhoek. Mensen weten dus dat er iets moet gebeuren om de 'planeet te redden', maar willen er vooral geen zichtbare hinder van ondervinden. Ze zijn echter wel bereid om zelf wat te doen, zoals minder spullen kopen (86%), een trui aan trekken in plaats de verwarming hoger zetten (79%) of koken zonder gas (77%). Dat is een positieve ontwikkeling qua bewustwording en begrip. Met betrekking tot dat laatste zal er nog veel dialoog moeten plaatsvinden tussen overheid en inwoners om samen te komen tot een acceptabele situatie voor beide partijen zonder de landelijke doelstelling uit het oog te verliezen.

Resultaten voor ontwikkeling RES 1.0

De resultaten van de Swipocratie zijn in lijn met de uitkomsten van de online participatiebijeenkomsten, waarbij het merendeel zo min mogelijk aantasting/verandering van (het landschap in) de Achterhoek wenst, en bij voorkeur zonder windmolens. Vanwege de noodzakelijke energiemix (als de zon schijnt waait het vaak niet en andersom), het feit dat er beperkingen zijn om alle windmolens op zee te plaatsen en we te maken hebben met de kaders en beperkingen van het energienet, is een RES zonder windmolens geen optie.

Daarnaast willen respondenten het liefst zonnepanelen op bedrijfsdaken (95%). Dit is ook van de pijlers in de RES Achterhoek waarin het streven is 0,35 TWh op te wekken met zon-op-(bedrijfs)daken. Waar mogelijk meer, maar niet alle daken zijn geschikt (constructie, helvlak) of sluiten aan op het energienet.

Wat daarnaast meespeelt is het collectieve belang voor de Achterhoek, waarin gemeenten, de provincie, het waterschap in samenwerking met netbeheerder Liander samen 1,35 TWh aan duurzame energie moeten opwekken. En tegelijkertijd ook een 'eigen' duurzaam beleid hebben. Die puzzel moeten ze samen leggen.

5. JongRES Achterhoek over resultaten Swipocratie

Duizend Achterhoekse jongeren, naar schatting tussen de 13 en 35 jaar, hebben de Swipocratie ingevuld. Dat is wat JongRES Achterhoek betreft een heel mooi resultaat. Het belangrijkste doel was namelijk om vooral zoveel mogelijk Achterhoekse jongeren bewust te laten worden van de keuzes die voorliggen in het RES-proces. Naast het feit dat de duizend deelnemers hun stem hebben laten horen, hebben 60 van hen zich ook bij JongRES Achterhoek gemeld om (op de langere termijn) betrokken te blijven. Daarmee is een mooie basis voor toekomstige jongerenparticipatie in de Achterhoek gelegd.

Kijkend naar de resultaten onder jongeren is het vooral opvallend dat deze over het algemeen heel dicht in de buurt liggen bij de resultaten onder 35-plussers. Uit een landelijk onderzoek onder jongeren dat begin dit jaar werd gepubliceerd door het Nationaal Programma RES (NP RES), bleek namelijk dat er onder jongeren meer acceptatie voor grootschalige wind- en zonne-energie zou zijn. De Swipocratie in de Achterhoek toont nu echter aan dat jong en oud aardig op één lijn zitten qua acceptatie, waarbij toch twee derde aangeeft geen windmolens in de Achterhoek te willen. Wel lijkt er onder Achterhoekse jongeren iets meer acceptatie voor verandering van het landschap te zijn dan ouderen. Een verklaring voor de kleine verschillen zou kunnen zitten in het feit dat zo'n 75% van de jongeren heeft aangegeven over een eigen koophuis te beschikken, wat zou kunnen duiden op een hogere gemiddelde leeftijd onder de deelnemende jongeren.

Het belangrijkste resultaat is misschien wel dat meer dan twee derde van de jongeren aangeeft zich zorgen te maken over klimaatverandering en bijna driekwart het belangrijk vindt dat er duurzame energie in de Achterhoek opgewekt wordt. Daarmee wordt nog maar eens onderstreept dat de betrokkenheid van jongeren bijvoorbeeld via JongRES Achterhoek zeer gewenst is. Daarom wil JongRES Achterhoek zich de komende tijd vooral inzetten op het verder blijven betrekken en informeren van jongeren rondom de Achterhoekse energietransitie, zowel in de RES als op andere vlakken. Een voorbeeld hiervan is het organiseren van excursies naar een zonnepark en/of een windpark. Zonnepanelen op het dak zijn namelijk allang geen discussie meer voor zowel jong als oud.

Jong RES Achterhoek focust zich daarnaast ook graag op het uitleggen van het begrip '50% lokaal eigendom'. Dit is misschien wel de grootste kans voor de toekomstige generatie in de energietransitie. Als het Achterhoekse landschap gaat veranderen met de komst van grootschalige energieopwekking, dan moet de lokale omgeving eigendom en zeggenschap hebben. Zo kunnen zij meepraten en beslissen over de locatie, het ontwerp en de opbrengsten. Kortom, de lasten zoveel mogelijk beperken en de lusten in onze eigen regio houden. Uit de Swipocratie blijkt ook dat jongeren het zeer belangrijk vinden (bijna 80%) om mee te kunnen praten over de locatiekeuze voor grootschalige opwekking. Lokaal eigendom en zeggenschap kan dus leiden tot meer draagvlak en acceptatie voor de energietransitie in de Achterhoek en zou daarmee een van de pijlers van de RES Achterhoek moeten zijn. Samen d'ran en samen profiteren.

Bijlage 1: resultaten per vraag

« swipocratie »

Resultaten

Zonnepanelen op (bedrijfs)daken?

15

2944

Zonnepanelen in de natuur?

2290

802

Zonnepanelen langs de grote wegen?

670

2423

Zonnepanelen in een weiland?

2284

804

Zonnepanelen op water?

1657

1431

Zonnepanelen combineren met natuur/recreatie?

1875

1212

Zonnepanelen combineren met landbouw?

1123

1961

Windmolens op een bedrijventerrein?

1055

2025

Windmolens in een weiland?

2159

917

Windmolens langs de grote wegen?

Windmolens in de natuur?

Windmolens passen in het Achterhoekse landschap

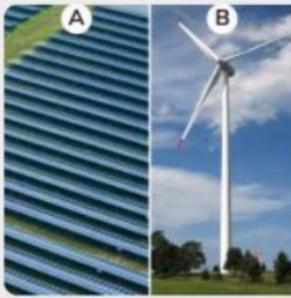

Liever één grote windmolen (200m) [A] of 300 kleine windmolens (21m) [B] ?

Liever 170 daken vol met zonnepanelen [A] of 1 plek ter grootte van een voetbalveld met zonnepanelen [B]?

Liever 30 voetbalvelden vol met zonnepanelen [A] of 1 grote windmolen (200m) [B]?

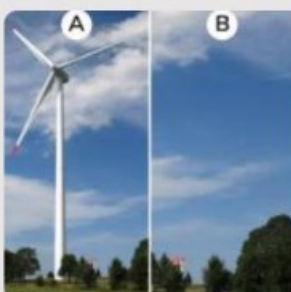
Liever windmolens in onbewoond gebied, zodat jij ze niet ziet [A], of juist (financieel) profiteren van windmolens in de buurt? [B]

Liever alles in één groot gebied [A] of verdeeld over meerdere kleine gebieden [B]?

Zonnevelden liever verstoppen met een heg [A], of juist laten zien [B]?

WEL [A] of GEEN [B] windmolens?

Liever één grote windmolen (200m) [A] of drie middelgrote windmolens (120m) [B] ?

Koken kan ik ook zonder gas

We kunnen alle huizen in de regio gemakkelijk met een elektrische warmtepomp verwarmen

Ik maak mij zorgen over de kosten om mijn (toekomstige) huis energiezuiniger te maken

Onze regio moet vooral/ook onderzoek doen naar warmte uit andere bronnen. Ook al zijn deze technieken nu nog niet rendabel/bewezen.

Ik wil mijn huis graag energiezuiniger maken

364

2582

Heb je een koophuis?

459

2489

Een trui aantrekken, in plaats van de verwarming hoger zetten?

680

2580

Minder kopen en spullen langer gebruiken?

455

2793

Vakantie met de trein in plaats van het vliegtuig?

1090

2149

Een auto delen in plaats van je eigen auto bezitten?

Ik maak mij zorgen over klimaatverandering

Vind jij het belangrijk dat er in de Achterhoek duurzame energie wordt opgewekt?

Ik vind het acceptabel dat het landschap verandert door de komst van windmolens en zonnepanelen

Het maakt voor mij wel een verschil of ik mee kan praten over locatiekeuze van de zonneparken en windmolens in mijn omgeving.

Ik wil graag samenwerken met mijn buurt- of dorpsgenoten om in mijn buurt/dorp duurzame energie op te wekken.

Ik wil graag samenwerken met mijn buurt- of dorpsgenoten om in mijn buurt/dorp duurzame energie op te wekken.

924

2214

Ik wil in mijn buurt best een accu voor energieopslag

Ik wil in mijn buurt best een accu voor energieopslag

745

2376

Ik vind kernenergie een goede manier om energie op te wekken

Ik vind kernenergie een goede manier om energie op te wekken

1287

1843

In de volgende 3 minuten krijg je 5 sets met vragen.

Eens met een vraag? Swipe naar rechts

Omgekeerd met een vraag? Swipe naar links

Meer informatie over een vraag? Klik dan op de info button.

Even oefenen

765

2493

Ben je 35 jaar of jonger?

Ben jij jonger dan 35 jaar?

2147

1089

Woon je in de Achterhoek?

Woon je in de Achterhoek?

396

2835

Bijlage 2: resultaten jongeren regio Achterhoek (< 35 jaar)

« **swipocratie** »

Resultaten

Zonnepanelen op (bedrijfs)daken?

835

Zonnepanelen in de natuur?

651

204

Zonnepanelen langs de grote wegen?

211

646

Zonnepanelen in een weiland?

640

215

Zonnepanelen op water?

456

399

Zonnepanelen combineren met natuur/recreatie?

Zonnepanelen combineren met landbouw?

Windmolens op een bedrijventerrein?

Windmolens in een weiland?

Windmolens langs de grote wegen?

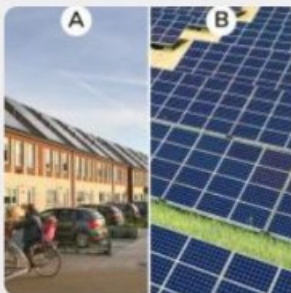
Windmolens in de natuur?

Windmolens passen in het Achterhoekse landschap

Liever één grote windmolen (200m) [A] of 300 kleine windmolens (21m) [B] ?

Liever 170 daken vol met zonnepanelen [A] of 1 plek ter grootte van een voetbalveld met zonnepanelen [B]?

Liever 30 voetbalvelden vol met zonnepanelen [A] of 1 grote windmolen (200m) [B]?

Liever windmolens in onbewoond gebied, zodat jij ze niet ziet [A], of juist (financieel) profiteren van windmolens in de buurt? [B]

462

373

Liever alles in één groot gebied [A] of verdeeld over meerdere kleine gebieden [B]?

511

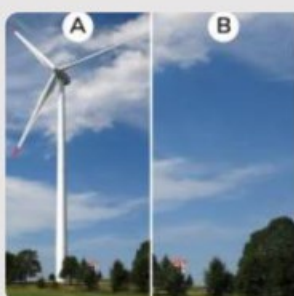
319

Zonnevelden liever verstoppen met een heg [A], of juist laten zien [B]?

665

160

WEL [A] of GEEN [B] windmolens?

294

555

Liever één grote windmolen (200m) [A] of drie middelgrote windmolens (120m) [B] ?

479

365

Koken kan ik ook zonder gas

197

623

We kunnen alle huizen in de regio gemakkelijk met een elektrische warmtepomp verwarmen

528

289

Ik maak mij zorgen over de kosten om mijn (toekomstige) huis energiezuiniger te maken

288

531

Onze regio moet vooral/ook onderzoek doen naar warmte uit andere bronnen. Ook al zijn deze technieken nu nog niet rendabel/bewezen.

129

684

Ik wil mijn huis graag energiezuiniger maken

103

717

Heb je een koophuis?

217

604

• Een trui aantrekken, in plaats van de verwarming hoger zetten?

Een trui aantrekken, in plaats van de verwarming hoger zetten?

158

747

• Minder kopen en spullen langer gebruiken?

Minder kopen en spullen langer gebruiken?

141

757

• Vakantie met de trein in plaats van het vliegtuig?

Vakantie met de trein in plaats van het vliegtuig?

322

573

• Een auto delen in plaats van je eigen auto bezitten?

Een auto delen in plaats van je eigen auto bezitten?

675

221

Ik maak mij zorgen over klimaatverandering

304

586

Vind jij het belangrijk dat er in de Achterhoek duurzame energie wordt opgewekt?

239

649

Ik vind het acceptabel dat het landschap verandert door de komst van windmolens en zonnepanelen

527

358

Het maakt voor mij wel een verschil of ik mee kan praten over locatiekeuze van de zonneparken en windmolens in mijn omgeving.

197

682

Ik wil graag samenwerken met mijn buurt- of dorpsgenoten om in mijn buurt/dorp duurzame energie op te wekken.

248

628

Ik wil in mijn buurt best een accu voor energieopslag

227

642

Ik vind kernenergie een goede manier om energie op te wekken

311

563

Even oefenen

229

699

Ben jij jonger dan 35 jaar?

928

Woon je in de Achterhoek?

928

Bijlage 3: Aanvullende opmerkingen n.a.v. de Swipocratie

De mensen die de Swipocratie hebben ingevuld kregen aan het eind de optie om zich aan te melden de nieuwsbrief, een vraag of reactie te sturen via de mail, een link naar de website en meer informatie over JongRES Achterhoek. Van de 3258 deelnemers hebben 202 mensen zich aangemeld voor de nieuwsbrief, 51 mensen stuurden een mail met vragen over en/of reacties op de Swipocratie en 92 deelnemers reageerden op het bericht en de advertentie op Facebook. De strekking hierbij was vooral dat men zorgen heeft dat de resultaten bindend zijn voor de RES 1.0 en over de opzet van de Swipocratie door vraagstelling. Omdat veel reacties meerdere thema's in één opmerking bevatten is deze onderverdeling niet 100% scherp. Alle reacties zijn geanonimiseerd. Aan de deelnemers die een vraag stelden, is antwoord gegeven en verwezen naar de pagina '[Vragen over de Swipocratie](#)'.

Reacties via e-mail

Landschapsvervuiling

Suggestie: Ik kies voor windmolens met een maximale hoogte van 20 meter; dan geen horizonvervuiling..... Ik weet niet in hoeverre dit type molen geluidsoverlast geeft...

Goedenavond

(Waarom) wordt er niet gekeken naar aardwarmte? Wordt al uitgebreid toegepast in de glastuinbouw, veel minder landschapsvervuilend dan windmolens en zonnepanelen

Zonneparken zijn natuurvervuilers. Zonnepanelen ipv zonneparken. Zonnepanelen kunnen op woningen, bedrijven, grote schuren van boerderijen, op incurante objecten maar horen niet op de schaarse natuurgronden of agrarische gronden. Als WOZ taxateur ben ik vaak bij mensen met een windmolen geweest. Het is een irritante klote herrie die je dagelijks hoort. Er zijn mensen met psychische problemen die een windmolen naast hun huis hebben. Het geluid is vreselijk. Nederland is te klein voor windmolens en zonneparken! Nederland is geen Duitsland, Frankrijk en ga zomaar door. Als dit wel gaat gebeuren zullen er veel lichamelijke problemen komen.

HET probleem in Nederland is dat er veels te veel mensen op een te klein gebied wonen. Ieder plekje in Nederland is bezet.

Laat natuur natuur en agrarische gronden intensief of extensief agrarisch en maak meer voedselbossen.

Door onze idiote politiek verdwijnt er steeds meer natuur en bossen. Zij weten absoluut niet wat voor gevolgen dit heeft. Diep triest!!

Sturende enquête

Geachte RES,

Vragenlijst ingevuld zoals gewenst, vragen zijn te eenzijdig van opzet.

Als de uitkomst van de vragen gebruikt worden voor beleidskeuzes, dan maak ik daartegen bezwaar.

Ik sta honderdprocent achter het doel van de RES, heb echter de indruk dat de opdrachtgevers de uitvoerende partijen aan banden legt.

Het doel is milieudoelen halen, ga dan niet de boer op met alleen zonnepanelen en windmolens. (het gaat over CO2 en eventueel N als je over koppelkansen spreekt)

Mijn voorkeur is dat de overheid zich inzet voor de randvoorwaarden (als deze goed zijn komen de initiatieven van zelf)

Ruimtelijke ordenings vragen via de nieuwe omgevingswet beter regelen (bestemming toevoegen voor beperkte tijd, afbraak of terugbouw verzekering (fonds) instellen)

Bij de financiering staat de overheid met een garantiefond klaar om projecten van de grond te krijgen.

Dit heeft direct als resultaat dat de burgers vertrouwen hebben in de opzet van de RES.

<p>Groepen burgers (boeren) kunnen dan zelf projecten starten en hebben een verdien model (burgerparticipatie) Als het vertrouwen er is kan de subsidie naar beneden en dit geld besteden aan nieuwe ontwikkelingen. (opslag van energie) Zo is de opslag van energie bepalend of het opwekken met wind en zon slaagt.</p> <p>Ik hoop dat de politiek bestuurders zich bezig gaan houden met de belangrijke keuzes in de voorwaarden en dat de uitvoerders van de projecten deskundigen zijn op dat vlak. In de achterliggende stukken van de RES zijn daarover al heel verstandige dingen gezegd.</p>
<p>Waarom ook hier de suggestieve vragen mbt de windmolens? Hier moet je een aantal keer kiezen uit 2 slechten terwijl de optie tot het niet plaatsen nauwelijks aan bod komt</p>
<p>Geachte leden van de RES,</p> <p>de vraagstelling is van een dermate niveau, dat u (wederom) blijkt geeft de kennis en inzichten van de mensen die u bevaart schaamteloos te onderschatten. Hoezo de vraag: wilt u 1 hoge windturbine of 300 kleine? Lees het verhaal van de heer Kees Pieters (onderzoeksbureau Nederwind) tijdens het debat over de plaatsing van windmolens in Amsterdam (https://youtu.be/76G9gsnGKds). Conclusie: windmolens op land zijn niet nodig, op zee is goedkoper en richten veel minder schade aan. Waarom windmolens op land: omdat hier een verdienmodel onder ligt voor de grote energiemaatschappijen, gebaseerd op gigantische subsidies.</p> <p>Uw vraagstelling gedurende de gehele enquête is uitermate suggestief en misleidend. Als orgaan dat is opgebouwd uit de vertegenwoordiging van acht gemeenten bent u ook gehouden aan de algemene principes van behoorlijk bestuur, zoals aangegeven in de Algemene Wet bestuursrecht. Op grond daarvan bent u gehouden juiste informatie te verstrekken aan de burger. Ik roep u op dat te doen. Stop met mensen om de tuin te leiden.</p>
<p>Hartelijk dank voor het toesturen van de enquête. Wederom dwingt de enquête mij om een onwenselijke keuze te maken, net als de vorige enquête? Namelijk: Als u mij eerst vraagt of ik wel of geen windmolens in ons landschap wil en ik antwoord daarop dat ik dat niet wil, dan hoeft u mij vervolgens niet allerlei keuzes voor te leggen of ik er de voorkeur aangeef of ik liever 1 grote windmolen wil of 30 kleintjes en allerlei keuzes over waar ze zouden moeten komen.</p> <p>De enquête is suggestief en dat stoort mij zeer.</p>
<p>Hoi, Goeie actie maar vragen zijn misleidend. Tijdens de RES meeting is al duidelijk geworden dat kleine windmolens onder 200 meter niet rendabel zijn en dus ook niet geplaatst gaan worden. Dus die vergelijking is niet relevant. Bovendien gaan lopende projecten niet mee in dit onderzoek dit is ook bevestigd in de RES discussies dus inspraak van bewoners is helaas niet aan de orde daar menig project al is gestart in de Achterhoek. Dit moet duidelijk zijn naar mensen.</p>
<p>Beetje erg foute vraagstellingen.... als ik swipe "geen windturbines " Dan zou ik toch alle volgende vragen over windturbines over moeten kunnen slaan. Nu moet ik een mening geven over bv groot of klein, terwijl mijn mening duidelijk "geen" is. Dit gaat een heel fout vertekend eindresultaat geven.</p>
<p>Waarom altijd zo sturend richting windmolens en coöperaties. Nooit de optie tot het Inter regionaal samenwerken. Elke survey begint open en vervolgens toe te werken naar ... jawel ... het plaatsen van IWT's</p> <p>Ik heb de swipevragen beantwoord maar is misschien vaak de nuance bij de ja/nee vragen. Als voorbeeld: in Duitsland plaatst men een windmolen van 200 meter op minimaal 2 km van bewoning i.v. voorkomen slagschaduw en geluidsoverlast. Ik ben niet tegen windmolens maar WEL tegen plaatsing binnen 10 keer de tiphoogte. Net zoals de rest van Nederland dat waarschijnlijk ook vind. Maar die optie wordt door jullie niet gegeven en daarom komt hier m.i. een geheel verkeerd beeld uit. Darom kan je op de antwoorden geen juiste conclusies trekken. Graag ontvang ik van u een onderbouwd antwoord hier op. Ook graag op de vraag waarom Nederland niet net zoals in Duitsland de 20x de tiphoogte regel hanteert voor afstand van bewoning. Bij voorbaat dank voor uw reactie.</p>

Wij zijn halverwege de enquête gestopt!

Dit geldt dus voor 2 personen, en mag gekenmerkt worden als NEE tegen Windturbines!

Dit kan geen representatieve enquête zijn aangezien de vragen onvoldoende keuze mogelijkheid bieden in de antwoorden.

Een goede enquête moet een 5 traps schaal in de keuze hebben.

Vragen met als keuze tussen 1 grote windmolen of 300 kleine kan ik niet serieus nemen.

Deze enquête kan als waardeloos worden beschouwd!

L.S.,

Zojuist de online peiling voltooid.

Jammer (sterker nog: m.i. een gemiste kans!) dat deze peiling uitsluitend bestaat uit ja-nee antwoorden. Heel zwart-wit; geen ruimte voor nuancering, noch voor alternatieven! En daarmee redelijk tendentius.

De uitkomst is hiermee feitelijk invalide!

Voorbeeld:

wil je 1 grote windmolen of 25 kleinere?

- waar kan ik antwoorden dat ik geen van beide wil?

- waar kan ik melden wat ik wel zou willen?

Welk antwoord ik op deze vraag ook maar gegeven heb, telt -dus- als een antwoord VOOR windmolens ...!

Terwijl dat niet zomaar zo geïnterpreteerd mag worden ...

M.a.w.: welk VALIDE beeld rolt hier straks (zognaamd) uit?

Hallo,

Ik heb net de swipocratie ingevuld. Prima dat zo'n peiling onder burgers gedaan wordt. Ik mis alleen wel wat aspecten in de vraagstelling.

Als we kijken naar windmolens dan is niet alleen de hoogte en de locatie een aspect maar ook de hoeveelheid. Ik kan leven met een beperkt aantal windmolens in de gemeente. Als er echter om de paar kilometer een windpark zou moeten verschijnen dan voel ik daar niets voor. Dat doet een ontzettende inbreuk op het landschap. De nu opgehaalde (RES) 3000 windmolens is voor een vol land als Nederland waar ook nog eens 1 miljoen woningen moeten komen en oh ja ook een miljoen bomen veel te veel.

Ook de aspecten over afstand en geluid komen niet aan de orde. Die zijn voor acceptatie toch van wezenlijk belang.

De vraag is nu wat er met deze peiling van beperkte diepgang gedaan gaat worden. Deze peiling geeft op zijn hoogst een indruk maar er mogen zeker geen conclusies uit getrokken worden t.a.v. de inzet van windmolens en zonneparken. Daarvoor is de peiling niet volledig genoeg.

Ik vind het onderzoek niet representatief . Ik mis waterstof en mogelijk andere energie bronnen.

Suggestieve vragen

Je moet constant uit 2 x ja of 2 x nee kiezen

Dit is een waardeloos onderzoek

Je geef niemand een keuze ,

Ik neem aan dat je de uitkomst niet gaat publiceren

Dit is meer een opmerking! Ik heb me door de enquête geworsteld om deze te kunnen maken.

Wat een beperkte enquête!!!

Het denken in tegenstellingen zal nooit leiden tot goede conclusies. Zeker niet als er geen opmerkingen bij geplaatst kunnen worden.

Toelichting:

Een product of installatie (windmolens en zonnepanelen bv) zal nooit goed beoordeeld kunnen worden als het functioneren niet in de context met gebruikers en omgeving bekeken wordt.

Dit is basisregel van de goede principes van de ergonomie. Dit zouden beleidsmakers allemaal moeten weten. Veiligheid, gezondheid voor gebruikers en omgeving, gebruiksvriendelijkheid en doeltreffend functioneren zijn allemaal belangrijk. Hier voeg ik nog even voor duurzaamheid de ecologie aan toe.

De invuller wordt gedwongen tot keuzes die hij niet wil en kan maken. Normaal haak je dan af met frustratie. Het bevordert participatie in projecten juist niet!!!

Windmolens grootschalig in de Achterhoek kan niet (uit) en moet ook niet. Grote molens veroorzaken gezondheidsschade. Kleinere windmolens zijn niet rendabel, tenzij er een ander economisch en coöperatief model gebruikt gaat worden. Maar daar gaat de enquête niet over.

Voor zonnevelden gelden vergelijkbare zaken. Hoe groot zijn ze? Zijn koppelkansen benut? Is er sprake van Greenwashing van grote ondernemers?

Samenspraak tussen burgers en afwegen van realistisch plannen en bezwaren is essentieel. Daar merk ik niets van in de enquête.

Is de leeftijd van de invuller belangrijk? Waarom 35 jaar? Zou je dan heel anders denken over duurzaamheid? Doe dan een enquête die daarover gaat. Niet deze misleidende e bewust beperkt gehouden enquête.

De RES heeft vooringenomen standpunten met van bovenaf opgelegde doelen op meerdere slechte toepassingsmogelijkheden. Het is niet democratisch, kritische geluiden worden geweerd. En subsidieregelingen en andere afspraken over andere duurzame gebieden gaan buiten de RES om. Bezuinigen op energiegebruik wordt belangrijk gevonden, maar veel energieslurpende datacenters moeten het liefst in Nederland komen. CO2 uitstoot moet toch verminderen? Laat het daarover gaan. Alternatieven via wind op zee en waterstof komen niet aan de orde. Daar kan de Achterhoek zich ook voor inzetten. En duurzaam gedrag en duurzame landbouw zijn van het grootste belang. dat bereik je juist niet met deze Swipe-enquête.

Waarom weer eenzijdige doordrukking van de nutteloze en subsidie slurpende transitie rommel ? De zoveelste keer dat je het door een RES of ander overheidsinstantie dit door de strot gedrukt word. Daarna feestvieren met de vervalste enquête uitslagen. Ga vooral de mensen onder de 35 ongerust maken met uw onzin.

Opmerking:

Ik vind de vragen sessie 4/5 erg suggestief.

Ik word gedwongen antwoorden te geven die ik ook liever niet wil.

Er is namelijk ook nog een andere keuze namelijk:

GEEN WINDMOLENS OP LAND

Hallo resachterhoek,

ik heb meegedaan aan jullie onderzoekje.

De vragen zijn niet allemaal eenvoudig met ja/nee te beantwoorden en ik heb met tegenzin een aantal vragen het minst slecht beantwoord. Dit is dus niet representatief voor mijn mening.

Ik woon in de achterhoek in een klein dorpje wat naar mijn mening misbruikt wordt voor de energietransitie. Het is "beschermd" agrarisch gebied waar desondanks veel energie opgewekt wordt door zonneparken en windmolens. Ik heb daar als bewoner van dit dorp geen enkel voordeel van.

Ik heb geluidsoverlast, een verpest uitzicht, en een lastiger te verkopen woning door de windmolens. Mijn nieuwbouw burens plaatsen lucht/water warmtepompen met geluidsoverlast als gevolg.

De vraag over accupakketten is lastig. Ik vind het prima als ze hier komen ALS ik zou weten hoe ze eruit zien en hoe groot ze zijn. Ik verwacht meer een distributiecentrum dan een zeecontainer en dan heb ik ze toch veel liever op een industrieterrein.

Tot nu toe heeft de energietransitie voor mij alleen negatieve dingen gebracht en zorgt het voor veel weerstand. Er wordt veel aandacht besteed aan geld verdienen en niet aan de omwonenden.

Geachte medewerker,

Zojuist heb ik de swipocratie vragenlijst over duurzame energie in de achterhoek doorlopen.

Tijdens het invullen van deze enquête stoort het mij enorm dat ik niet kan kiezen voor de mogelijkheid om aan te geven dat ik überhaupt geen windenergie wil in de achterhoek.

In meerdere vraagstellingen wordt gevraagd een keuze te maken tussen 2 windmolenopties. Hiermee wordt de indruk gewekt dat er een voorkeur is voor 1 van de 2 opties. Ik wil met deze mail

te kennen geven dat ik absoluut tegen windmolens ben in de achterhoek. Echter, tijdens het invullen van de enquête kon ik niet anders dan een voorkeur aangeven voor een bepaalde soort windmolen. Anders kon ik niet verder met de enquête.

Ik vind de enquête misleidend en daarmee ook de uitkomst ervan.

Graag zie ik dan ook dat deze mail ter harte wordt genomen en mijn afkeer tegen windmolens wordt meegenomen in de enquête.

Kernenergie

Overgaan op kernenergie!

Er wordt gelukkig niet over biomassa gesproken. Dat is echt een ramp. Waarom niet meer aandacht voor kernenergie, andere technieken zijn nog te ver weg om dat als alternatief te zien. Waarom al zo snel van het gas af. In veel andere landen gaan ze juist van het gas omdat dat veel minder CO2 belastend is, mede in afwachting van nieuwere en schonere technieken en methoden. Denk aan kernfusie, waterstof technieken e.d.

Windmolens en zonneparken op andere locaties

Hallo Dhr/Mvr

Wat ik tot op de dag van vandaag niet begrijp is?

Waarom worden er geen zonnepanelen gelegd op woningen en bedrijven per buurt of woonplaats als dit zo goed voor het milieu is?

Grote (buitenlandse) bedrijven/investeerders gaan nu met de subsidies strijken om landbouw grond er mee vol te leggen!

Zonnepanelen horen op daken, nergens anders!

En windmolens op grote industrie terreinen!

En grote buitenlandse bedrijven zouden van deze subsidies niet mogen opstrijken!

Deze dienen voor de gewone man te zijn!

Maar als het zo slecht gesteld is met de natuur dan ga je deze landbouw grond toch op een andere manier invullen dan vol leggen met zonnepanelen of windmolens?!?!?

Dan plant je deze landbouw grond aan met verschillende boomsoorten, afgewisseld met stroken wilde bloemen zodat insecten en het wild hiervan optimaal van kunnen profiteren.

Dan zorgen we ervoor dat de natuur zich kan herstellen.

Groen voor Groen dus!

Naar mijn mening gaat het gehele duurzame energie gebeuren alleen maar om de hoeveelheid subsidie die opgestreken kan worden.

Oog voor de natuur is er absoluut niet!

Waarom wordt er niet gekeken naar waterturbines in bijvoorbeeld de IJssel.

Hiervoor zijn prima oplossingen gevonden in Canada en we hebben ruim 100km stromende rivier met ongeveer 8km stroming bij Doesburg tot nog 4 tot 5km bij Deventer

Dit kan onderwater en vervuult het landschap dus niet

Waarom wordt er niet beter gekeken hoeveel daken er geschikt zijn voor zonnepanelen? We hebben stallen en bedrijven zat. Mak die daken geschikt voor zonnepanelen waardoor weiland ook weiland blijft en minder windmolens nodig zijn die enorm ontsierend zijn en veel lawaai maken, laat staan de hinderlijke schaduwen.

Ook moet er gekeken worden wat we tegen droogte kunnen doen. Een extra rivier naar de droge

Achterhoek? Met stroomopwekking gecombineerd?

Laat de knappe koppen en out of the box denken en geen windmolens en weiland opofferen.

Ik heb een probleem met het uitgangspunt van RES: zonnepanelen of windenergie. De middelgrote windmolens bij Netterden en het veld zonnepanelen in de buurt van Mechelen hebben een verwoestende invloed op het landschap. Ook op andere plekken in Nederland is dit heel goed te zien.

Dat je in de enquête alleen maar de keuze hebt tussen het ene of het andere systeem levert een misleidende uitkomst op: bv. "Meest gekozen is voor windmolens" geeft geen juiste weergave. De keuze voor "geen van beide" ontbreekt!

Energie in de toekomst is een politieke keuze. De werkwijze van de transitiecommissie onder leiding van Nijpels heeft ook met oogkleppen op gewerkt: eenzijdige keuze voor wind en zon. Een wat betreft CO2 ideale oplossing van kernenergie heeft men buiten beschouwing gelaten! Andere oplossingen zijn er nauwelijks aan de orde geweest.

Ik sta helemaal achter een klimaat- en wereld-reddende omslag van energiegebruik en energie-opwekking. Maar laat alle verantwoordelijke organen aub. ervoor zorgen dat iedereen meegaat in de wil om te veranderen. Dan moet het wel begrijpelijk blijven! Zomaar uit de losse pols een paar twijfel zaaiende gebeurtenissen:

- Nederland moet van het gas af en er ontstaat een steeds meer gedragen beweging ter stimulering van kernenergie.

- Duitsland (met ook zijn uiterst vervuilende bruinkool centrales!) sluit zijn kerncentrales en subsidieert de overstap op gas van de burgers!

- Is er iemand die de waanzin van de biomassa-centrales kan ontkrachten?

- In de Wieringermeer is een landschapsverstoring windmolenpark gebouwd. Bij de opening vertelde een trotse minister dat dit energie zou leveren voor 420.000 huishoudens. Dan blijkt dat alle opgewekte energie opgeslorpt gaat worden door een datacentrum!

- Er is geprobeerd consumenten warm te maken voor aardgasvrij maken van woningen. Deze week werd bekendgemaakt dat de kosten per woning veel hoger zijn dan wat eerder voorgespiegeld was.

Op deze manier wordt toch alle bereidwilligheid om mee te werken om zeep geholpen!

RES, heel goed dat jullie proberen stappen te zetten. Maar ga, voordat het prachtige achterhoekse landschap voor minstens 30 jaar om zeep geholpen wordt, eerst eens goed op zoek naar alternatieven. Te denken valt hierbij aan:

- Waterkracht! In de stuw bij Ulft is een proef gedaan met een kleine waterkracht-turbine. Ook bij de stuw in Voorst zijn hiervoor mogelijkheden.

- Aardwarmte! In onze wijk hier in Ulft ligt al een wijkverwarming. Werkt nu nog op aardgas. Zou een mooi onderzoeksproject zijn!

- Zonnepanelen op daken stimuleren!

- Meewerken of stimuleren van een landelijk campagne voor waterstof. Bv stroom van windmolenparken op zee die niet direct verbruikt wordt gebruiken voor de productie van waterstof!

Deskundigen, jullie waarschijnlijk ook wel, kunnen vast nog meer verzinnen. Verpest met "oude" technieken het landschap niet. Over vijftig jaar zijn we dan een verpauperde regio. Werk met visie en vertrouwen dan op de wet van de remmende voorsprong!

Ik wens U werken met een vooruitziende blik toe!

Verwarrend!

Ik wist op een bepaald moment echt niet meer of ik nou links of rechts moest reageren om mijn mening kenbaar te maken.

Daarbij zou een mogelijkheid: "Weet het niet/Geen mening" prettig geweest zijn.

Ik vond dit een verwarrende enquête waarvan ik de indruk krijg dat er op een gewenste uitkomst wordt aangestuurd.

Hallo, Ik heb mijn best gedaan om de swipocratie van jullie in te vullen. Ik vond het een zeer subjectieve enquête! En ik wordt gedwongen om een mening te geven waar ik niet achtersta! ik vind het een waardeloze enquête. Schandalig om zo mensen te vragen hun mening te geven.

Ik geloof echt in de toekomst van waterstof. Jammer dat je hier niets van terugvindt.

Goedendag,

Er is een actueel particulier zonneweide initiatief in mijn directe achtertuin Bebouwde kom Zieuwent, welke helaas door de gemeente gesteund wordt.

Initiatiefnemer is een vastgoedondernemer die een perceel weidegrond heeft geërfd van zijn ouders. Dit perceel grenst direct aan mijn terrein/bedrijf/woning.

Dit is uiteraard een onbespreekbaar idioot plan!

Zonnepanelen horen uitsluitend op daken. Een andere locatie is pas bespreekbaar als ALLE daken volliggen. Dat is op dit moment nog zwaar onderbenut. Er is geen enkel excuus dit wel te doen. Alle negatieve argumenten zijn nonsens.

Grote windmolens horen in zee, in onbewoonde berggebieden en in onze ijsselmeer polders + de rand van Friesland en Groningen tegen de Waddenzee. En NERGENS anders.

Overige opmerkingen

L.S.

Ik begrijp heel goed de noodzaak van overschakeling naar duurzame energie en dan bedoel ik wind en zon en geen biomassa.

Wat ik niet begrijp is de noodzaak om naar een regionale en nationale zelfvoorziening te werken bij duurzame energie. Bij geen enkele andere sector of productgroep is die nationale zelfvoorziening een uitgangspunt. Niet bij elektronica, niet bij auto's, niet bij medicijnen, niet bij voedsel. Waarom dan wel bij energie? Zou dat niet eerst uitgelegd en bediscussieerd moeten worden?

Een belangrijke doelstelling van het energiebeleid is ook het beperken van het gebruik. Dat betekent ook minder mobiliteit.

Hoe belangrijk een mooie groene omgeving is ervaren we in deze coronatijd allemaal.

Sterker nog, zelfs in onze mooi groen Achterhoek blijkt er nog te weinig bos en natuur te zijn om echt tot rust te komen. Daar moet dus nog wat bij. Met overal winde- en zonneparken wordt de mogelijkheid om echte rust te vinden nog minder. Dan wordt de motivatie om ver weg met vakantie te gaan alleen maar groter.

Dus om de mobiliteit in de toekomst te beperken zou voor mij een flinke opwaardering van de Achterhoekse natuur zeer belangrijk zijn.

Tot slot nog een vraag: waarom wordt er alleen voor de energietransitie een poging gedaan tot een interactieve planvorming? Ook de aanpak van de verdroging vraagt daar om net als de landbouwtransitie. Waarom wordt er geen integrale interactief traject gestart over de ruimtelijk ontwikkeling van de Achterhoek? Dit is veel te sectoraal ingestoken.

Goedemorgen,

Uw enquête heb ik ingevuld.

Naar aanleiding van de enquête heb ik een aantal vragen. Volgens de enquête kan ik deze vragen per email aan de RES stellen.

Vandaar mijn onderstaande 5 vragen.

Naar mijn indruk heeft de RES haar plan al kant en klaar liggen. Is dat juist?

Zo nee, kunt u dit dan aantonen?

Daarnaast heb ik de vraag wat de RES doet met de uitslag van deze enquête?

Daarnaast merk ik dat u de burgerbevolking wel bevraagd over haar mening en visies, maar dat het onduidelijk is in welke mate de burger invloed kan uitoefenen op de plannen.

Volgens het verdrag van Aarhus bent u verplicht om volledige en transparant alle relevante informatie te verstrekken aan uw burgers over dit soort plannen.

Ook bent u verplicht volgen dit verdrag inspraak te geven over deze plannen aan de burgers.

<p>Het lijkt alsof u het verdrag niet kent of dat u zich niet aan dit verdrag wilt houden. Kunt u aangeven waarom de RES niet volgens dit verdrag handelt?</p>
<p>Geachte heer, mevrouw,</p> <p>Heb zojuist de enquête ingevuld. Mijn zorg is, omdat het geen open vragen waren, dat de antwoorden "misbruikt" worden om aan te geven hoeveel mensen vóór een stelling gestemd hebben. Vraag: hoe gaan jullie voorkomen dat dit plaats vindt?</p>
<p>Waarom kun je alleen aansluiten bij een jong achterhoek bij leeftijd onder 35 ? Waarom deze leeftijdsdiscriminatie?</p>
<p>Goede morgen. Waarom wordt de mogelijkheid van waterstof i.p. v. gas niet meegenomen in de keuze mogelijkheden.</p>
<p>In de swipocratie wordt een vraag gesteld over energieopslag in een accu. Het gaat om energieopslag. Niet om de techniek (in een accu) Het is echt verstandig om deze vraag aan te passen.</p> <p>Voorals er op grote schaal regionaal energie wordt opgewekt b.v. in de zomer dan kun je dat niet langdurig opslaan in accu's. De lading verdwijnt na verloop van tijd en als het om veel energie gaat worden die accu's wel erg duur. Nieuwe technieken kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.</p> <p>Dus nogmaals: Het zou moeten gaan over opslag van energie en niet de techniek waarmee.</p>
<p>Leuke vragen en opzet! Er zitten een paar hele rare dilemma's in. Het is niet altijd of/of. Het is soms ook en/en.</p>
<p>Waarom wordt de belangrijkste vraag niet gesteld, namelijk wil je liever 1 groot modern rendabel windmolenpark park op zee met 1 keer een grote kabel als aansluiting op de hoofd-infrastructuur, of wil je het bijzondere en waardevolle cultuurlandschap zoals nog net aanwezig in diverse van de 30 RES regio's waaronder de Achterhoek voor altijd veranderen en verliezen door het plaatsen van windmolens die je op 50km afstand kunt zien en die tot 104 dBA geluid maken en daarbij dus enorme hinder veroorzaken bij de mensen in Nederland die nu eenmaal dicht op elkaar wonen dan in welk ander land dan ook. En dan ook nog eens de internationale richtlijnen voor de minimale afstand tussen bewoning en windmolens totaal negeren. Natuurlijk is de opmerking terecht dat we wel duurzame energie willen als het maar niet in onze achtertuin is, echter economisch gezien, en tevens qua hinder, is de oplossing om het opwekken van een bepaalde hoeveelheid windenergie te verdelen over 30 RES regio's net zo onzinnig als een imaginaire situatie dat we zouden beslissen om niet één grote kerncentrale te bouwen op de best beschikbare plek (waar ze er ook niet op zitten te wachten) maar 30 kleine kerncentrales, één in elke RES regio. Ook dat doen we niet omdat dat totaal niet economisch is en omdat het veel te veel hinder zou opleveren. Zowel qua "economy of scale" en de veroorzaakte hinder geldt voor beide vormen van energie opwekking hetzelfde. Ik snap niet dat lokale overheden meegaan in de foute Haagse beslissing</p>
<p>Beste</p> <p>Ik vraag mij al langer af waarom we geen oude molens bouwen (zie hieronder) gecombineerd met moderne technieken. En een bijkomend voordeel is dat je ook nog in kunt wonen. Ik denk dat hiervoor veel meer draagkracht is, en niet zo duur als die lelijke moderne windmolens Graag zou ik hierover met u in contact willen blijven</p>
<p>Waarom worden zwarte asfalt wegen in de zomer niet gebruikt als warmte wisselaars en waarom wordt deze warmte niet opgeslagen grote warmtebuffers en warmte netten voor woonwijken. Waarom worden de grote PV oppervlakten van zonneparken maar voor de helft aan energie gebruikt? Dus waarom worden hier niet meer PV-T panelen gebruikt om hier ook de thermische warmtebuffers en netten te gebruiken?</p>

Ook in de zomer kun je de woningen/wijken en panden koelen en de gewonnen warmte in warmte buffers en netten opslaan voor koelere dagen.

Verder lopen er honderden beken en rivieren in Nederland.

Je zou uit waterstroming energie kunnen halen.

Je zou naar andere bouwvormen toe moeten met dikkere muren waar het in de zomer langer koel blijft en in koele dagen de warmte langer vast houdt.

Warmte zou je verliesvrij kunnen opslaan met zouthydraten, enz...

Geachte heer/mevrouw van de enquête,

N.a.v. het invullen van de swipocratie enquête, dacht ik ik maak een paar foto's van mijn laptop. Dit in het kader van de vragen over besparen en langer gebruiken van spullen. Dat doen wij in het kader van milieu en klimaat zoveel mogelijk in het dagelijks leven, omdat we het heel belangrijk vinden onze ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden.

Zoals te zien is mijn laptop, die intensief gebruikt wordt (ook kinderen in huis), op veel plaatsen gespalkt. Daarnaast heeft hij een externe USB poort voor internet nodig, omdat de interne kapot is. De harde schijf is ook al een keer kapot geweest. En ook de adapter is vervangen en het snoer ervan geplakt vanwege een breuk. Het scherm ligt deels open en zit aan 1 kant helemaal los van het toetsenbord.

Toch is dit uitstekend verholpen door de houten blokjes met tape die het prima bij elkaar houden. Ik had mijn laptop de afgelopen jaren (na de 3 jaar die een laptop mee zou gaan), dus al zeker 5 keer kunnen vervangen, maar heb dat niet gedaan. Hij werkt verder nog uitstekend. Mijn man heeft ook een laptop van al 7 jaar oud, die af en toe uitvalt als je er tegenaan stoot. Maar daar is prima mee te leven. Het is enorm vervuilend om spullen vroegtijdig weg te doen en kan een groot verschil maken voor het milieu om spullen te repareren, hergebruiken of aan te schaffen via kringloop.

Hoe langer ik de laptop heb, hoe meer ik eraan gehecht raak. Dit is met veel spullen zo en als je er op zo'n manier mee omgaat, wordt je bewuster van je impact of voetafdruk.

L.S. ik vind de energievoorziening van het land een zaak van een regering.

Kleinschalige oplossingen kosten relatief veel geld en leveren niet het gewenste resultaat in vergelijking met bijvoorbeeld een kerncentrale.

Wel zal er meer gedaan moeten worden aan opleidingen, hoe om te gaan met kernenergie en de verwerking van het afval.

Tevens zal het electriciteitsnetwerk gemodificeerd moeten worden naar de aangepaste wens van de gebruiker, immers er zal steeds meer electriciteit verlangd worden door de consument.

Ik heb meegedaan aan uw onderzoek. Maar ik zie geen woord over de biomassa centrales. In Parijs is men akkoord gegaan dat de CO2 die vrijkomt uit houtverbranding niet hoeft te worden meegeteld. Er worden bossen gekapt die geen CO2 meer kunnen opnemen. Vervolgens wordt het hout verbrand en er komt veel CO2 vrij. Daarnaast het omzagen, het transport etc naar de biomassa centrale. Dat noemen we groene stroom. Hout verbranding levert de meeste CO2 van alle soorten verbranding op. En dat kan alleen met veel subsidie. €400 miljoen voor de centrale bij Diemen. Ook houtpellet kachels zijn houtverbranding. Wat is uw mening en wat gaan we daar aan doen?

Reacties via Facebook

Landschapsvervuiling

<p>Wat is er nu belangrijker, ons landschap of het klimaat?</p> <p>Totaal geen wind molens. Ze zijn te beeld bepalend. Te ontsierend. En in Duitsland gezien deze winter turbines stonden stil, panelen leverden niet. En de centrales die ze nog hebben konden het met moeite aan. Dus al met al nee tegen turbines. Nee tegen mega zonneparken. Onze landbouw grond is daar te kostbaar voor. Daken van bedrijven terreinen vol pakken prima. Wellicht dat de kleine turbi,s nog iets is om ook op deze daken te plaatsen. Maar laten we aub ophouden met landschaps vervuiling.</p>
<p>Totaal geen windmolens in de Achterhoek!!! Ernstige landschapvervuiling!!!</p> <p>Duurzame energie moet ook anders kunnen en ik weet zeker dat veel mensen hieraan mee willen werken, mits zij hiervoor een eerlijke subsidie/vergoeding krijgen!</p> <p>ze denken niet eens aan de natuur, al die vogels die zich dood vliegen. dat is al aangetoond.</p>
<p>Heeft u dat zélf meegemaakt, of praat u de natuurterroristen maar een beetje na. Bij mij in de buurt staan er 8 en de vogels vliegen er gewoon doorheen, alsof het een kermisattactie is.</p>
<p>Geen grote windmolens in de achterhoek! En ook geen grote zonnenvelden! Ons landschap en de flora en fauna gaat er door kapot en dat is toch echt niet heel milieuvriendelijk! Als bedrijven en burgers eens bij zichzelf te rade gaan wat ze kunnen doen om milieuvriendelijker te zijn en daar financieel bij geholpen worden om dit ook daadwerkelijk te doen, dan hebben we al heel wat gedaan! Bovendien vind ik dat de grote industrieën ook wel eens iets mogen doen om het milieu te sparen. Minder verpakkingsmateriaal bv en dit een betere planning minder transportbewegingen te laten plaatsvinden.</p>
<p>geen windmolens en geen zonnepanelen in het landschap</p>
<p>panelen parken en molen parken ten koste van de natuur ? nee dank je bouw maar een kern centrale</p>

<p>WIJ GAAN HET KLIMAAT REDDEN</p>
<p>Weilanden in Nederland horen bij het boerenleven, koeien paarden, schapen en weidevogels e.d. akkers zijn er voor andere gewassen...absoluut niet voor solarvelden....!! Windmolens/turbines zijn niet alleen landschap en horizon vervuilend maar maken een enorme herrie , het maakt mensen nerveus en is slecht voor een groot aantal vogels. Beide vormen van z.g.duurzame energie is pure volksverlakkerij want zonder enorme subsidies zou de opbrengst nihil zijn, tegen de tijd dat zij rendabel zouden worden moeten zij worden vervangen. En dan is een zonnepaneel het nieuwe asbest.....!!! Ook de biocentrales die enorme ontbossing tot gevolg heeft is eigenlijk crimineel. In de omgeving van kasteel Hackvoort bij Wichmond liggen enorme stapels gekapte bomen dat wil je niet weten! Ik begrijp niet dat er geen enkele organisatie is die de verantwoordelijke minister of Burgemeester niet laat arresteren...!!! Op dit moment is gas uit Rusland een goede optie.....alles is er gereed voor in Duitsland krijgt iedereen 750,00 subsidie voor de aansluiting...!! Maar de ENIGE OPLOSSING zal blijken te liggen in kernenergie, drie centrales zijn voldoende om heel Nederland te voorzien....Optie 1 de oude centrales modificeren of optie 2 nieuwe centrales bouwen bv. twee in Groningen en een centraal.....eerst even uit de EU zodat we de verwijdering bijdrage van drie miljard per stuk niet te hoeven afdragen.dan wordt het opeens interessant....!! Veilig en schoon...en de goedkoopste oplossing uiteindelijk....!!</p>
<p>Weg met die windmolens! Verpesten het landschap,maken herrie en zijn schadelijk voor vogels!</p>
<p>Horizon vervuiling en zonnepanelen kunnen op industrieterrein op daken van bedrijfshallen geplaatst worden hoeft dus niet in het buiten gebied</p>
<p>Opbokken met je landschap vervuiling</p>

Sturende enquête

Gestart maar afgehaakt toen er dilemma's kwamen, want welke waarde hecht deze enquête aan de uitkomst? Ik heb eerder aangegeven dat ik geen voorstander ben van windenergie in het buitengebied, vervolgens moet ik kiezen of ik liever 1 grote windmolen wil of 300 kleine. Dat hangt er van af of ze wel of niet in het buitengebied komen of geklusterd op een industrieterrein...
Jammer want de eerste vragen vond ik ijersterk: wat heb je er zelf voor over om energie te besparen. Wat mij betreft moet het daarover gaan: er zijn grenzen aan groei.
ik sluit mij daar helemaal bij aan... dit zijn géén enquêtes.
dank voor de uitnodiging. Ik heb in het verleden aan dialoogsessies meegedaan. Probleem is dat de transparantie over wat er met de uitkomsten gedaan werd ontbrak. De afvaardiging niet alle lagen van de bevolking vertegenwoordigt (vaak alleen hoogopgeleide mensen) en uiteindelijk de politiek besluit. Omdat ik alles positief wil benaderen en niet na 1 teleurgestellende ervaring al conclusies wilde trekken heb ik tot nu toe aan 6 verschillende dialoogtafels deelgenomen in de afgelopen 4 jaar (o.a. over de nieuwe omgevingswet) die varieerde van 2 tot 5 bijeenkomsten. Helaas was de uitkomst: tijdverspilling en teleurgestelde deelnemers... overal wil men het participeren faciliteren maar blijkt vaak moeilijker dan het lijkt.
Dat zie je al met deze enquête, de dilemma's zijn sturend. Ook al wil je geen windmolens, je wordt gedwongen te kiezen, met als resultaat dat er dan uiteindelijk wordt gezegd: de meeste mensen hebben liever 1 mega windmolen dan 300 kleintjes.
Ik ben bang dat mijn deelname aan de dialoogsessies dit niet gaat veranderen.
Ik hoop wel dat RES Achterhoek inziet dat een enquête met dilemma's niet ok is.
helemaal mee eens. Het is veel te sturend. Ik heb het uit nieuwsgierigheid uitgezeten maar vond geen enkele open vraag.
idd te sturend
zeer gped beargumenteerd! Ik sluit me hier bij aan.
en zo is dat! 😞
Goed beargumenteren bezwaar tegen deze, zeer waarschijnlijk goed bedoelde enquête. Ik heb hem gelet gedaan maar bij de dilemmavragen kreeg ik ook de nodige twijfels over de uiteindelijke uitslag
Inderdaad. Manipulatie ten top
Ik wilde deze post delen op de Facebook pagina van Hummelo, maar na hem zelf te hebben ingevuld kan ik niet anders oordelen dat deze "enquête" tendentius, vooringenomen en sturend is....
Erg sturend deze enquête, er is alleen een keuze tussen een grote windmolen en meerdere kleinere, wat ontbreekt als keuze is geen windmolen. Als dit gebruikt gaat worden als onderbouwing van beleid is dit schijn-inspraak.
Precies, tot hier was de enquête redelijk maar ben ook hier afgehaakt. Kansloos.
Waardeloos deze vraagbak, men wordt gedwongen en gestuurd richting opwekking van duurzame energie waarin ik in ieder geval niet achter sta. Geen Windmolens=horizon vervuiling en Zonnepanelen horen op daken en niet in weilanden of op het water...
Grappig hè, en dan zeggen ze later dat de bevolking voorkeur heeft . . Dit soort dingen; wat wil de betalende partij wat de uitkomst is, en daar worden de vragen op gestuurd...
Spijt dat ik hem heb ingevuld. Zeer sturend!
Wat een suggestieve vragen/stellingen.
Wat een misleidende post @RES Achterhoek! Laten kiezen tussen 2 kwaden (weiland vol met zonnepanelen of gigantische windmolens) en achteraf roepen dat dit werd gedragen door de Achterhoekse gemeenschap d.m.v. deze zogenaamde enquête WALGELIJK!

Kernenergie

Begin eens met het bouwen van meerdere kerncentrales. Bouw deze dan ondergronds om landschapsvervuiling tegen te gaan. Zo moeilijk is dat niet, maar je moet niet enkel bureaucraten over deze zaken laten beslissen, maar de ware vaklui. Mensen die met hun handen werken, en die Den Haag en Brussel het liefst in de grond trappen. De windmolens in het Aaltense Goor zijn 125 meter hoog, al beweert de Gemeente OostGelre, dat ze slechts 100 meter hoog zijn. Hoezo vakmensen binnen de gemeenteraad? Ze leveren ook nog eens alleen stroom voor Duitsland, want de centrale regelkamer staat in Hannover en daar wordt dus beslist over de in Nederland opgewekte stroom. Oorzaak? Geld. Gemeenten ruiken geld, alleen kunnen ze dat geld slechts eenmaal uitgeven, en dat wordt nog wel eens vergeten. En die landbouwgrond? Daar mag niks meer mee gebeuren en dat is een nadeel voor de Achterhoek. Een ondergrondse kerncentrale zou een goede oplossing kunnen zijn, zeker die veilige thoriumcentrales van tegenwoordig. Ze leveren energie voor ettelijke tientallen jaren, vergen weinig onderhoud en produceren enorm weinig afval, dat ook nog eens een paar maanden licht radioactief is, waarna het hergebruik kan worden ingezet.

Een kerncentrale bouwen duurt 20 a 30 jaar en dat kan alleen met miljarden aan subsidies (belastinggeld) . En als ik U was zou ik mij eens inlezen over dat afval. Na recycling blijft er altijd nog ca 5% radioactief afval over dat niet meer te gebruiken is. Dit zul je moeten opslaan. En wel in Nederland, immers wij produceren dat afval. Ik kan mij niet voorstellen dat er in Nederland een geschikte plek te vinden zal zijn. Al is het alleen maar omdat de meerderheid van de bevolking dit zeer zeker niet in de achtertuin wil hebben liggen.

In Frankrijk en Zweden bouwen ze die kerncentrales binnen 4 jaar en daarbij leveren die centrales slechts 500 à 600 kilo afval per jaar, afhankelijk van de grootte van die centrales, en dat heeft een zeer korte halveringstijd van maar enkele maanden, in plaats van miljoenen jaren zoals bij die uraniumcentrales. En de kosten bedragen zo'n 5 à 9 miljard, afhankelijk met welke corrupte ondernemer je in zee gaat, terwijl een eerlijke aannemer het voor zo'n 2 à 3 miljard kan. Subsidie is niet nodig, zeker niet als je weet, dat die energiebedrijven zelf miljarden in kas hebben, om van die nutteloze windturbines te gaan bouwen.

Kernenergie is de schoonste en beste energie winning die er is. Niks geen vervuiling met zonnepanelen ('t nieuwe asbest) windmolens (waarvan in Duitsland nu al de wieken in grote gaten in de grond worden gestopt!! Zonnepanelen windmolens en houtstook de grootste milieu vervuilers van de eeuw!!

Niet zeuren met niks zeggende enquetes, maar begin eens te bouwen aan een thoriumcentrale, en bouw die dan ondergronds. Begin direct met bouwen, waardoor eindeloos gedram onnodig wordt. Er is plek genoeg onder de grond. Bijkomend voordeel? Geen landschapsvervuiling. Kijk eens een keer naar het buitenland, Zweden en Frankrijk. Daar bouwen ze die kerncentrales al jaren en jaren, zonder dat er iemand klaagt. Hier moet eerst 100 jaar geouwehoerd worden door bureaucraten, alvorens er ettelijke commissies moeten worden opgericht, om elkaar voor de gek te houden. Doe als een Achterhoeker: Stop met ouwehoeren en bouw die thoriumcentrales. Is dat nu zo moeilijk? Da's alleen moeilijk, als je nog nooit met je poten in de modder hebt gewerkt en van iedereen het ja-woord nodig wil hebben, om je eigen populariteit te verhogen. Bouwen en sjouwen, maar niet leuren en zeuren. Weg met die zonneweides en windturbines, en hup met die thoriumreactoren.

Meer kerncentrales!

Kernenergie

Subsidies

subsidie, dit woord geeft al aan dat het dus niet rendabel is!

Subsidie monsters. Leveren tot aan niet wat beloofd word.

Windmolens en zonneparken op andere locaties

Zonnepanelen prima maar wel op daken van schuren of fabrieken en niet in de vrije natuur!

Ga eens meer kijken naar consuminderen en dat wat dan nog nodig is opwekken zodanig dat natuur en landschap daar de minste last van hebben. Zon op daken dus en kan tegenwoordig bijvoorbeeld ook in glas en mini windmolens in of op de nok van daken rendabel maken. Kernenergie of thorium in de toekomst kan ook nog meehelpen.

Zeker geen zonneparken op kostbare landbouwgrond, we hebben alle voedsel nodig en grond is nu al niet meer te betalen en ook geen gehaktmolens die vogelkebab maken en zorgen voor geluidshinder.

Heel Nederland kan voorzien worden van zonnepanelen op fabriek en kantoren .. hebben we geen weilanden en woningen meer nodig. Zelfde met windmolens: er zijn kleine leuke windmolens die je bij wijze van in elke tuin neer kunt zetten, dan hoeven die lelijke moordende molens niet. Maar het gaat om geld en subsidies en dan doet welzijn en logica er niet meer toe
Geen windmolens in het mooiste stukje Nederland Dit moet anders op te lossen zijn
Zonnepanelen alleen op daken, windturbines alleen op zee. Slechte en sturende enquete.
Zet de windmolens neer waar de meeste mensen op groen linkse stemmen en dan het liefste in een straal van 1km van hun huis. In Amsterdam wilde de windmolens niet in het ijmeer hebben en was het antwoord van de mensen. Zet ze maar in de provincie. Dus wat mij betreft in het ijmeer of niet. Maar niet in mijn achtertuin
Als de windmolens op zee beter presteren dan is het waarschijnlijk ook beter om ze daar neer te zetten.
Zon bij voorkeur op daken! Wind op zee, zeker de megamolens! Ik woon naast Hagenwind in Lichtenvoorde (Aalten) en dit is echt het maximum, er is te veel overlast door slagschaduw en lage tonen... En zon op daken kun je ook heel mooi uitvoeren hier onze zonneveranda (ontworpen door mijn vrouw) https://youtu.be/XXLqIgAbpwA
Koop die paar grote boeren uit in de flevopolder en maak ze rijk en gelukkig. Plaats vervolgens alle benodigde windmolens in de polder zodat niemand er last van heeft. Scheelt miljarden aan subsidie, het geld blijft in Nederland, we krijgen allemaal groene stroom en iedereen is gelukkig. Waarom risico's nemen met de gezondheid en het welzijn van de burgers in de Achterhoek?
in de OVP kunnen ze wel geplaatst worden, de grond is al in bezit van de overheid en geen inwoners die er last van hebben.
Zonne-energie panelen op al die lege bedrijven en kantoor daken plaatsen ipv in de natuur !!
Zonnepanelen op alle grote daken.
Zonnepanelen alleen op daken, windturbines alleen op zee. Slechte en sturende enquete.
Liefst helemaal geen windmolens , maar als het toch moet, dan op industrie terreinen en nog beter,...zonnepanelen op alle grote schuren en stallen net als in Duitsland.
Weg ermee met die molens, plaats liever zonnepanelen op de daken van de koeienstallen en fabrieken. Molens doen het beter op zee.
als je de daken vol legt met zonnepanelen en je maakt windparken in zee dan is de invloed op het landschap veel minder. Daarnaast zijn er ook andere vormen van energie mogelijk. Windmolens zijn slecht voor de Achterhoek en voor het Nederlandse landschap. Ons land is gewoon te klein voor deze reuzen. En wat doen we met de windmolens als ze over de datum zijn? In de grond stoppen? Mmmm lastig
daken volleggen is wenselijk - mijn dak ligt er er al vol mee - maar draagt onvoldoende bij. Windparken op zee gaan er al volop komen. Dat samen is onvoldoende om de toekomstige vraag te dekken. De RES gaat daarom vooral over de verdere eigen invulling in onze regio. Andere energievormen dragen ook te weinig bij om als vervanger te dienen (zelfs kernenergie, zie wattisduurzaam.nl) maar zijn wel wenselijk. Zon en wind zijn het goedkoopst en snelst te realiseren., en behalve nog de rotorbladen, recyclebaar net als alle apparaten.
Wilt U gegeseld worden, of liever stokslagen? - Inderdaad tendentieuze vraagstelling. Windmolens op zee dragen tegen lagere kosten sterker bij in energietransitie dan windmolens op land. Laten we terughoudend zijn met windmolens op plaatsen die daar minder geschikt voor zijn & meer weerstand oproepen.
Eemshaven prima plek

Helemaal geen windmolens of zonneparken

Absoluut geen kleine en ook geen grote windmolens in de Achterhoek erbij!!
Helemaal geen windmolens!! Dus ook geen keuze tussen grote of kleine windmolens.Zo wordt zo'n onderzoek weer gemanipuleerd zodat ze het in hun eigen straatje kunnen inpassen. Walgelijk!!!
Geen, de vieze stoffen die erin zitten en over blijven zijn minstens net zo vervuilend als chemisch afval
Zit godverdomme hele dagen op die rode klootlampen van die kutdingen in Angerlo te kieke. Opgedonderd met die dingen in de Achterhoek. Zoooko fijne dag nog!
Totaal geen windmolens, ook zeker geen zonnepanelen en al helemaal geen biomassa!

Overige opmerkingen

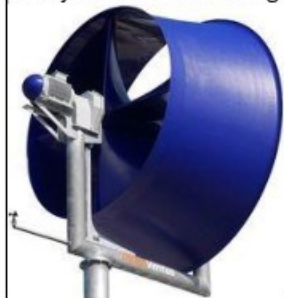
er bestaat maar een goede molen, en dat is een draaimolen
een draaimolen? Fijn weekend.

Als jij hem de hele tijd aanslingert, zal dat geen probleem zijn, als de muziek maar goed is Ook een fijn weekend
hebben jullie vakmensen in de gemeenteraad? Moet je zuinig op zijn. Fijne maandag.
klopt niet met wat ik er over gelezen heb. Maar verschil van mening hou je toch.
Probleem met RES achterhoek is dat er vrijwel geen technische inbreng wordt meegenomen. En dat zij uitgaat van oude denkbeelden. O.a. het Gelders Energie akkoord (2015) en akkoord van Groenlo (2012) - toen dachten we nog dat windmolens op zee te duur zouden zijn. Met de kennis van nu wordt daar anders over gedacht. Tegen lagere kosten is meer CO2 reductie haalbaar dan we destijds dachten.
er is nog geen 5 % van het beschikbaar dakoppervlak benut voor zonnen energie bron. Wageningen universiteit. Daar naast wordt de de denkfout gemaakt dat wind en zon samen voldoen aan de vraag. Ze vullen elkaar aan dat klopt maar dat is goed voor 40 % van de vraag er moet altijd parallel een ander energie bon. Zijn welke 100 % van de vraag kappercitijd beschikbaar heeft. Dus waneer er 1 windmolen bij komt moet er ook een kolen centrale bijkomen om stoom te kunnen garanderen.
Neveneffect van te veel windcapaciteit op land is tevens dat we dan minder op zee kunnen plaatsen zolang we het probleem van opslag en H2 conversie nog niet technisch en financieel in de hand hebben. En de capaciteit op zee geeft per MW opgesteld vermogen 50% meer MWh... Ergo - oppassen dat we op land niet over de +/- 6GW totale windcapaciteit gaan. RES Achterhoek lijkt mij op dit punt contraproductief als het om CO2 reductie gaat.
Windmolens zijn prachtig. Zonnepanelen alleen op de daken.
Denk dat het lood om oud ijzer is. Fijn weekend
Als we dit niet doen, wordt de natuur verwoest door houtkap, vervuiling en wat al niet meer. Vroeger was het horizonvervuiling, als je een TVantenne op je dak kreeg. Het commentaar was snel over.
dus een huis antenne welke verplicht werd om van dak af te halen en nu moet worden beoordeeld door een welstandscommissie. Welke dus efentuweel geen vergunning afgeeft. Wil je vergelijkte met een mast van 250 meter hoog welke geen beoordeling nodig heeft van welstand.
Gaat een beetje scheef . Dat er wat moet gebeuren is duidelijk maar de materialen welk nu worden gebruikt voor windenergie kunnen niet worden hergebruikt en dus laat je de troep opnieuw voor een ander achter. Zoek eens naar de opwarming achter een windturbines door vermenging van koude en warme lucht stromen... daarbij de kost prijs .. er moet een betere technische oplossingen komen.
Zinloos om in te vullen want ik weet nu al dat er minimaal 10 langs de IJssel geplaatst worden
Iedereen wordt langzamerhand zo'n warmtepomp opgedrongen, terwijl de expert ons verteld dat we onze oude (na geïsoleerde) boerderij daar helemaal niet warm mee krijgen. Maximaal 19 graden en dat is echt niet comfortabel. En een mega investering omdat we ook alle radiatoren weer moeten vervangen. Helaas lijkt daar helemaal geen oog voor. Zit ik straks verplicht in een oncomfortabel huis!?
Bij de uitrol van Gesara zullen er nieuwe technieken vrijgegeven worden, oa vrije energie. Verdiep jullie daar alvast in. Windmolens en zonnepanelen zijn achterhaald en onnodig.
Nee niet mee eens.
De RES heeft volgens mij twee doelen: 1) opgewekte elektriciteit uit duurzame energiebronnen dichtbij het gebruik ervan, en 2) voldoende opwek over het hele jaar en over de hele dag om zo goed mogelijk energieneutraal te worden. Het zou dus onlogisch zijn om geen goede combinatie van grootschalige, elkaar aanvullende, zonne- en windenergie te kiezen (naast uiteraard zon op dak maar dat voldoet op zich niet aan doel 2). Tenzij we niet aan de RES-doelen willen voldoen maar dan is deze vraagstelling ook niet nodig. Het is alleen nog de vraag waar grootschalige opwek met zon en wind precies neergezet moet worden. Daar zijn enkele verstandige keuzes te maken: - dichtbij onderstations clusteren is een stuk goedkoper want dan is er minder transport nodig, en - voldoende ver van woonkernen af is comfortabeler want dat veroorzaakt minder overlast (vooral wat windenergie betreft) bij veel inwoners. Dat het landschap door deze installaties gaat veranderen is onvermijdelijk en zien we nu al gebeuren met windturbines en zonneparken. Dat is jammer maar is ook een kwestie van wennen; zo hebben we in de loop van de jaren ook moeten wennen aan GSM-masten, de N18, megastallen, uitbreiding van bedrijfstreinen enzovoort. Het beginnen te vervangen van intensieve veeteelt door meer natuurgebieden zou dat wat kunnen compenseren, en dan zijn we op de goede weg wat mij betreft. Maar dat vergt wel een integrale aanpak.
https://m.youtube.com/watch?v=aEfPhjVH8rU
https://www.voordewereldvanmorgen.nl/.../extreme-eco...

Geen discussie maak een keuze. We zullen wat moeten. Een landschap is ook onderhevig aan verandering richting de toekomst.

Dit zijn de ideale vervangers voor die windmolens en nog een Nederlands product ook.

Interessant artikel:

[https://www.climategate.nl/.../nooit-concurrerend-de.../...](https://www.climategate.nl/.../nooit-concurrerend-de.../)

Boeren kunnen helpen om Nederland van het (Russische) gas af te houden. Stercore gaat als het goed is na een zoveelste rechtszaak, een vergassingsinstallatie voor mest bouwen vlakbij Emmen. Het gas uit de mest kan gebruikt worden om vele 1000en huizen warm te houden (Niet iedere woning is geschikt om van het gas af te gaan). Er is minder NH3 uitstoot, je houdt er een bodemverbeteraar aan over. De infrastructuur voor stroom is zonder grote aanpassingen die miljarden kosten, ook niet toereikend om deze electrificatie van onze leefomgeving op te vangen. 1 installatie van Stercore zou in de Achterhoek ook een hele gemeente zoals Bronckhorst van groen gas kunnen voorzien.

Wat opvalt is dat een van de belangrijkste vragen mist:

"Moet de Achterhoek perse veel meer doen dan door het rijk wordt gevraagd, of is voldoen aan de landelijke opgave voldoende voor 2030?"

Als we de landelijke opgave (35TWH) bekijken en deze bijv. vertalen naar het aandeel dat bijv. Berkelland zou moeten bijdragen obv inwoneraantal, oppervlakte en energieverbruik (ong. 150GWH) dan is deze al zo goed als ingevuld met de vergunde zonneparken en de animo voor grootschalig zon op dak. Het is dus voor 2030 helemaal niet nodig om ontzettend haast te hebben met bijv. windturbines.

Verder is het op zich een goed initiatief, maar in de stellingen zijn de gevolgen van een bepaalde keuze echter niet meteen duidelijk zonder meer informatie te bekijken. De vraag is dan ook wat de waarde van de uitkomsten is.

Voorbeeld: Op de stelling of "Windmolens op een bedrijventerrein" zullen veel mensen vermoedelijk 'Ja' antwoorden, alleen je moet de achtergrondinformatie lezen in te weten dat dat dus ook "dichter op woonkernen" betekent. Daar zijn veel mensen juist tegen.

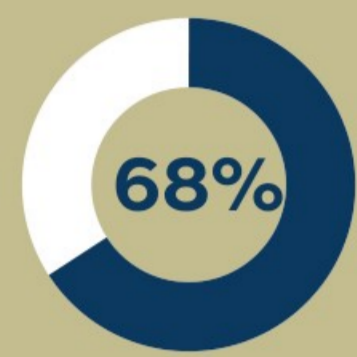
Daarnaast zijn sommige stellingen nogal sturend opgezet:

"Liever windmolens in onbewoond gebied óf financieel profiteren van een windmolen in de buurt" is natuurlijk een kwalijke stelling. Je kan ook financieel profiteren van een windmolen in onbewoond gebied bijvoorbeeld, dus die tegenstelling hoeft er helemaal niet te zijn. Daarnaast worden de expliciete nadelen van de windturbine niet voorgelegd. Dan kun je ook stellen: "Liever windturbines in onbewoond gebied óf geluidsoverlast van een windturbine in de buurt". Dat is net zo sturend en net zo kwalijk, maar is wel dezelfde situatie.

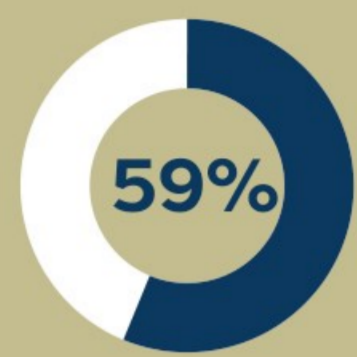
Zie ook: <https://www.omwonendenvswindturbines.com/.../t%C3%A9-hoge...>

Hoe denken inwoners over het opwekken van duurzame energie in de Achterhoek?

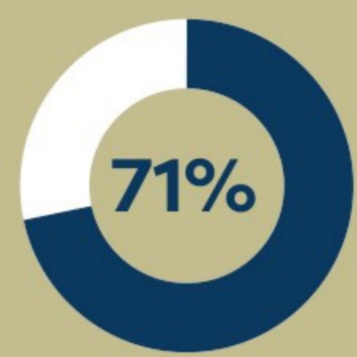
Dit vinden inwoners van duurzame energie in de regio

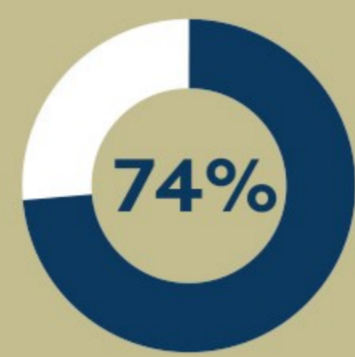
Maakt zich zorgen over klimaatverandering

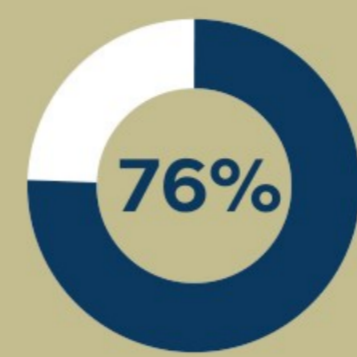
Vindt kernenergie een goede manier om energie op te wekken

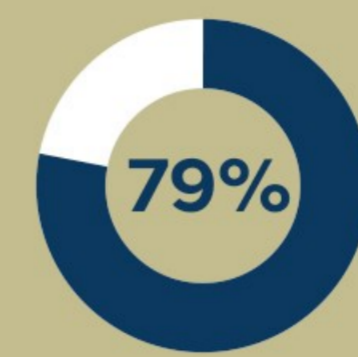
Wil graag samenwerken aan duurzaamheid met buurtgenoten

Vindt het belangrijk dat in de Achterhoek duurzame energie wordt opgewekt

Wil in de buurt best een accu voor energieopslag

Vindt dat het wel een verschil maakt of ze mee kunnen praten over de locatiekeuze van zon en wind

Inwoners en duurzaamheid in hun huis

Wil zijn huis graag energiezuiniger maken **88%**

Vindt dat de Achterhoek onderzoek moet doen naar warmte uit andere bronnen **85%**

Heeft een koophuis **84%**

Kan ook koken zonder gas **77%**

Maakt zich zorgen over de kosten om zijn huis energiezuiniger te maken **63%**

Denkt dat alle huizen in de regio gemakkelijk verwarmd kunnen worden met een elektrische warmtepomp **32%**

Als inwoners kiezen...

86%

Liever 170 daken vol met zonnepanelen of 1 plek ter grootte van een voetbalveld met zonnepanelen?

14%

31%

Liever 30 voetbalvelden vol met zonnepanelen of 1 grote [] (200m)?

68%

83%

Zonnevelden liever verstoppen met een heg, of juist laten zien?

17%

35%

WEL of GEEN []

65%

65%

Liever één grote [] (200m) of 300 kleine [] (21m)?

35%

56%

Liever één grote [] (200m) of drie middelgrote [] (120m)?

45%

57%

Liever [] in onbewoond gebied, zodat jij ze niet ziet, of juist (financieel) profiteren van [] in de buurt?

43%

62%

Liever alles in één groot gebied of verdeeld over meerdere kleine gebieden?

38%

Voorkeuren inwoners waar duurzame energie opgewekt kan worden

Zonnepanelen

Op bedrijfsdaken **95%**

Langs de grote wegen **78%**

Gecombineerd met landbouw **64%**

Op water **46%**

Gecombineerd met natuur/recreatie **39%**

In een weiland **26%**

In de natuur **26%**

Langs grote wegen **71%**

Op een bedrijventerrein **66%**

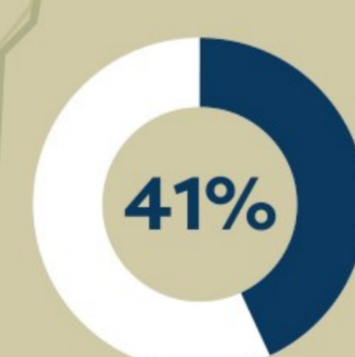
Passen in het Achterhoekse landschap **32%**

In een weiland **30%**

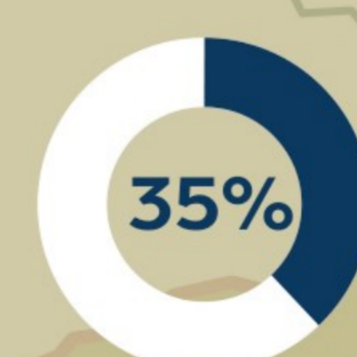
In de natuur **17%**

Jongeren

vinden het iets acceptabeler dat het landschap verandert door [] en zonnepanelen

onder de 35 jaar vindt het acceptabel

boven de 35 jaar vindt het acceptabel

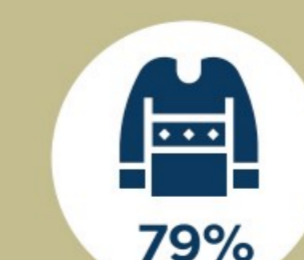
Dit zijn inwoners bereid te veranderen

Wat wel?

86%

Minder kopen en spullen langer gebruiken

79%

Een trui aantrekken

66%

Vakantie met de trein in plaats van het vliegtuig

Wat niet?

23%

Een auto delen in plaats van je eigen auto bezitten

Partners: Aalten • Berkelland • Bronckhorst • Doetinchem • Montferland • Oost Gelre • Oude IJsselstreek • Winterswijk i.s.m. provincie Gelderland, waterschap Rijn en IJssel en netbeheerder Liander.

Bereik Swipocratie RES Achterhoek

Aantal swipers

3258

Waarvan onder
de 35 jaar

1089

Campagne

Achterhoekers werden op de Swipocratie geattendeerd via diverse communicatiemiddelen en -kanalen van de projectorganisatie RES Achterhoek (o.a. website, nieuwsbrief, persbericht), JongRES Achterhoek (o.a. Instagram en WhatsApp) en van de gemeenten (o.a. social media en weekbladen). Het bereik hiervan is onbekend. Op Facebook werden advertenties getoond aan personen van 13 jaar en ouder in de acht gemeenten, zie de resultaten hieronder.

Resultaten Facebookcampagne

Totale bereik van
de advertentie

76.916

Totale unieke
clicks op de link

1778

Maart 2021

	Bereik	Unieke clicks
Aalten:	7303	133
Berkelland:	11.404	262
Bronckhorst:	8589	187
Doetinchem:	14.654	258
Montferland:	9980	203
Oost Gelre:	7865	165
Oude 	8849	219
Winterswijk:	6693	140

Factsheet RES Achterhoek | mei 2021

Energietransitie is een maatschappelijk belang

Het klimaat verandert door de opwarming van de aarde. Dat komt door de uitstoot van het broeikasgas CO₂, onder andere door het gebruik van fossiele brandstoffen. Hoe hoger de temperatuur op aarde, hoe meer we te maken krijgen met wateroverlast en droogte. Daarmee komen onze veiligheid, voedsel en drinkwater in gevaar. Om verdere opwarming van de aarde te voorkomen en daarmee de gevolgen van de klimaatverandering te beperken, is de energietransitie nodig. In de Achterhoek zijn we sinds 2009 bezig (eerste Akkoord van Groenlo) om de energietransitie vorm te geven in het kader van het maatschappelijke belang. Deze transitie vergt, net als andere grote veranderingen, tijd, bewustwording en acceptatie. Het is niet meer aan de orde óf we duurzame energie gaan opwekken met zon en wind, maar hoé we dat gaan doen. Voor onszelf en de generaties na ons. Hierin hebben gemeenten, provincie en het waterschap een belangrijke rol.

Samenwerken in de Achterhoek

De Achterhoek heeft een eigen energie-ambitie waar al jaren hard aan gewerkt wordt: 'Achterhoek energieneutraal voor de gebouwde omgeving in 2030'. Deze ambitie komt voort uit het Akkoord van Groenlo in 2009 en 2013. In 2016 hebben de samenwerkende gemeenten de handen ineengeslagen en gezamenlijk een Regionale Uitvoeringsagenda Achterhoek (RUA) opgesteld. Een van de projecten van de RUA was het opstellen van het Achterhoekse koersdocument voor duurzame energie (ruimtelijk kader duurzame energie Achterhoek). Dit was voor gemeenten de basis voor hun eigen beleid *duurzame energieopwekking en ambities* (ook wel RODE-beleid genoemd) dat samen met stakeholders en inwoners tot stand is gekomen. Dit beleid stelt enerzijds regels en voorwaarden aan waar en de wijze waarop duurzame energie kan worden opgewekt en anderzijds om te zorgen dat de doelstelling voor wat betreft energieopwekking wordt gehaald. Daarnaast worden de Achterhoekse energie-ambities versterkt door het Gelders Energie Akkoord uit 2015 (GEA).

Door de RUA ervaren we inmiddels al jarenlang voordelen doordat we van elkaar leren en samen grotere stappen kunnen zetten. Resultaten daarvan zijn onder andere:

- de samenwerking met ondernemers waaruit diverse projecten en programma's draaien om energiebesparing in het bedrijfsleven te bevorderen;
- de samenwerking door middel van de oprichting van het Energieloket van waaruit diverse projecten, programma's en diensten worden opgepakt op het gebied van energiebesparing bij woningen;
- het gezamenlijke initiatief om te komen tot het RODE-beleid voor onder andere de ontwikkeling van duurzame energieopwekking in de Achterhoek.

Regionale Energiestrategie (RES)

In het landelijk Klimaatakkoord (2019) zijn in Nederland afspraken gemaakt om meer samen te werken voor een constructieve ontwikkeling van de energietransitie. Specifiek voor grootschalige

duurzame energieopwekking met zon en wind is in het Klimaatakkoord opgenomen dat de 30 regio's van Nederland gezamenlijk een bijdrage moeten leveren aan de landelijke opgave: het grootschalig opwekken van 35 terawattuur (TWh)* aan duurzame energie in 2030 met zon en wind. Dit alles wordt vormgegeven in een Regionale Energiestrategie (RES). De Achterhoek is één van de 30 regio's die RES ontwikkelt. De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk, provincie Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel zijn gezamenlijk eigenaar van de RES Achterhoek en bestuurlijk verantwoordelijk. Liander, de regionale non-profit netbeheerder die werkt voor het maatschappelijk nut, is partner. De RES is dus geen instantie of orgaan, maar een samenwerkingsverband en instrument om gezamenlijk met belanghebbenden tot een energiestrategie te komen. Dat doen we onder het motto *samen d'ran*. Dit is een meteen een van onze [kernwaarden](#), naast 'We gaan resultaatgericht, realistisch en zorgvuldig te werk', 'We willen win-win situaties creëren' en 'de ambitie Achterhoek energieneutraal in 2030 blijft centraal staan'.

* 1 TWh (terawattuur) is 1.000.000.000 KWh. 1 huishouden verbruikt ongeveer 3000 KWh per jaar. 1 TWh is 57 windmolens van 5 MW of 1000 ha zonnepanelen op dak of land. 1 windmolen produceert ongeveer net zoveel als circa 7500 zonnedaken op woningen of een zonneweide van 18 ha (27 voetbalvelden).

Goed om te weten

In een RES wordt alleen het opwekken van nieuwe duurzame energie, met zonne- en windenergie en hernieuwbare warmte opgenomen. Er worden dus geen andere manieren van duurzame energie-opwek, zoals kernenergie of biomassa, meegenomen. Ook wordt voor de ontwikkeling van een RES rekening gehouden met de groeiende vraag naar elektrische vormen van verwarming voor de gebouwde omgeving.

Het Achterhoekse bod voor de RES

Door de jarenlange samenwerking ligt er, met een regionale ambitie en het RODE-beleid per gemeente, een stevige basis voor de energietransitie in de Achterhoek. In aanloop naar de [concept-RES](#) hebben we als samenwerkende gemeenten, samen met provincie Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel, gesproken over hoeveel TWh wij in de Achterhoek in de RES willen bijdragen aan de landelijke opgave (hierna: het bod). Hierbij stond centraal om geen afbreuk te doen aan de eigen regionale ambitie om in de gebouwde omgeving in 2030 energieneutraal te zijn. De berekeningen die voor deze ambitie zijn gemaakt in de Regionale Uitvoeringsagenda Achterhoek (RUA) in 2016 ten behoeve van de benodigde huidige en toekomstige duurzame energie-opwek (inclusief de energiebesparingsopgave), vormen de hoogte van het Achterhoekse bod voor de RES: 1,35 TWh. Met dit bod dragen we bij aan onze eigen energie-ambities en aan het landelijke Klimaatakkoord.

De RES en het RODE-beleid

Voor de ontwikkeling van de RES nemen we tijdens het proces gezamenlijk het bestaande beleid voor duurzame energieopwekking onder de loep en verkennen we mogelijkheden voor de productie voor de productie van duurzame energie. We bekijken onder andere of het bestaande beleid van de

individuele gemeenten niet te veel vrijheid geeft en/of verschillen laat zien. Ook onderzoeken we of gemeenten meer regie moeten voeren en hoe productie van duurzame energie beter kan aansluiten bij andere maatschappelijke thema's die voor de Achterhoek van belang zijn, zoals landschap, droogte en de agrarische transitie. De resultaten van deze strategische verkenning kunnen leiden tot het versterken en/of verrijken van het RODE-beleid.

Met de RES kunnen we dus (extra) kansen en mogelijkheden benutten voor de energie-ambities in de Achterhoek. Daarnaast presenteren we gezamenlijk als regio onze plannen aan het Rijk. Daar houden we graag zelf de regie op, om te voorkomen dat anderen het voor de Achterhoek gaan bepalen. Wij weten immer het beste wat er speelt en leeft in onze regio.

Goed om te weten

Uit het RODE-beleid van elke gemeente zijn al veel projecten gerealiseerd voor het opwekken van energie via zon (zonnepanelen) en wind (windmolens). Ook staan er nog diverse projecten op de planning. Naast deze projecten, worden ook bestaande en nieuwe initiatieven voor duurzame energieopwekking nu en in de toekomst getoetst aan de gemeentelijke beleidskaders voor duurzame energieopwekking. Pas als de RES 1.0 bestuurlijk is vastgesteld door de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van de waterschappen, dan wordt de RES 1.0 bestuurlijk bindend. Dat betekent dat het bindend is voor de instanties die het vaststellen en worden afspraken verwerkt in de beleidsplannen van de gemeenten. Het juridisch toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven blijft dus te allen tijde het gemeentelijk beleid.

Proces RES 1.0

Het ontwikkelen van een RES is een intensief en dynamisch proces waarbij veel verschillende belanghebbenden betrokken zijn. Het RES-proces doorlopen we samen met provincie Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel, waarbij we ondersteund worden door netbeheerder Liander.

De volgende principes vormen de basis voor het RES-proces in de Achterhoek:

- Oog voor provinciale, regionale en gemeentelijke belangen, ambities en uitdagingen.
- Betrekken van inwoners, stakeholders en raadsleden.
- Haalbaarheid door afstemming op capaciteit en efficiëntie elektriciteitsnetwerk (samen met netbeheerder Liander).
- Integrale aanpak door benutten van koppelkansen met andere duurzame en maatschappelijke thema's, zoals kringlooplandbouw, natuurontwikkeling en biodiversiteit.

Een van de belangrijkste onderdelen in het proces van de [RES 1.0](#) is de ruimtelijke uitwerking van het bod van 1,35 TWh. Hiervoor is een proces met vijf stappen uitgelijnd dat onder andere bestaat uit verschillende (online) sessies (ateliers/bijeenkomsten) met verschillende groepen belanghebbenden. Tijdens deze sessies wordt met de belanghebbenden onderzocht **hoe** deze 1,35 TWh aan hernieuwbare energie met inzet van zon en wind kan worden

opgewekt en **waar** mogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van de benodigde zonneparken en windmolens.

De resultaten van de voorgaande sessie vormen de inhoudelijke input voor het volgende atelier en voor het proces. Iedere bijeenkomst is als het ware een bouwsteen voor de volgende stap in het [proces RES 1.0](#). De regio wordt hierin ondersteund door het consortium ROM3D en partners.

Proces-cyclus:

Opbrengsten sessie -> ambtenaren -> stuurgroep -> bestuurders -> input voor volgende sessie

Voordat de resultaten van een sessie worden ingebracht bij een volgende sessie, worden ze voorgelegd aan de ambtenaren die dit weer voorbereiden voor de stuurgroep. De stuurgroep geeft een advies over de resultaten aan de bestuurders (wethouders duurzaamheid van de gemeenten, gedeputeerde provincie Gelderland en dagelijks bestuurslid van Waterschap Rijn en IJssel). Als deze bestuurders positief besluiten, dat kan ook met voorwaarden zijn, worden de resultaten vrijgegeven voor het volgende atelier.

Op deze wijze worden de eigenaren en overige belanghebbenden, waaronder onze volksvertegenwoordigers, betrokken bij iedere vervolgstap en wordt voorkomen dat aan het einde van het proces partijen verrast worden door de uitkomsten. Dit wil echter niet zeggen dat iedereen het eens is met de uitkomsten.

Opbrengsten tot nu toe

De opbrengsten van elke sessie worden per mail teruggekoppeld aan deelnemers en gepubliceerd op de website en in de nieuwsbrief.

- 26-08-2020: [meedenksessie koppelkansen](#) (professionele belanghebbenden)
- 14-10-2020: [online informatiebijeenkomst over wind- en zonne-energie](#) (inwoners)
- 26-11, 08-12 en 15-12-2020: online themasessies landschap, landbouw en natuur (belanghebbenden op gebied van natuur, landschap en landbouw)
- 25-11-2020 en 30-11-2020: [online bijeenkomsten volksvertegenwoordigers](#)
- 14-01-2021: online sessie '[Waar liggen kansen voor duurzame energie met zon en wind in de Achterhoek?](#)' (professionele belanghebbenden)
- 10+11-02-2021: [online dialoogsessie voor inwoners over mogelijke denkrichtingen duurzame energie met zon en wind](#)
- 16+18-02-2021: [Webinar systeemefficiëntie](#) (volksvertegenwoordigers)
- [16-03-2021 en 23-03-2021: online dialoogsessies voor stakeholders en inwoners](#)
- [24-03 en 25-03-2021: online informatiebijeenkomst voor volksvertegenwoordigers](#)

Grootschalige online peiling met Swipocratie

Om ook Achterhoekers te betrekken die niet konden of wilden meepraten tijdens de (online) sessies, is ervoor gekozen om in [stap 2](#) van het proces de online tool [Swipocratie](#) in te zetten om meningen van zo veel mogelijk inwoners op een laagdrempelige, snelle en makkelijke manier te peilen over duurzame energie en dan met name over windmolens en zonnepanelen. Het doel hiervan was om te toetsen of de opgehaalde opbrengsten over de denkrichtingen van deelnemers aan de sessies in lijn is met de beleving van willekeurige inwoners. Daarnaast is de Swipocratie een handig instrument om bewustwording en betrokkenheid te creëren bij de energietransitie en de RES bij de grote stille meerderheid onder de bevolking.

De projectorganisatie RES Achterhoek is hierin samen opgetrokken met JongRES Achterhoek om ook inzicht te krijgen hoe jongeren denken over de energietransitie. Deze grootschalige peiling heeft van 1 t/m 21 maart 2021 online gestaan en is via verschillende kanalen van de RES Achterhoek, de RES-partners (gemeenten, provincie Gelderland en waterschap Rijn en IJssel) en een Facebook-campagne onder de aandacht gebracht. In totaal hebben 3258 respondenten deelgenomen, wat neer komt op ca 0,7% van de Achterhoekse bevolking. De resultaten van de Swipocratie worden eind mei 2021 gepubliceerd en worden meegenomen in de RES 1.0.

Inhoud RES 1.0

De Achterhoek heeft aangeboden in 2030 1,35 TWh duurzame energie te produceren met inzet van zon en wind. Hierbij wordt gestreefd om 0,35 TWh te produceren met inzet van grootschalig zon-op-dak (o.a. bedrijfsmatige en agrarische panden). In de RES 1.0 geven we aan hoe de zon- op-dak-initiatieven verlopen en welke impulsen nodig zijn om voldoende van deze initiatieven te realiseren die uiteindelijk leiden tot die 0,35 TWh in 2030. Daarnaast wordt aangegeven onder welke voorwaarden de resterende 1,0 TWh op te wekken duurzame energie met inzet van zonneparken en windmolens kunnen worden gerealiseerd en in welke type landschappen dat zou kunnen.

Omdat niet iedere dag de zon schijnt en het niet altijd waait, is het noodzakelijk om een mix van zon en wind te hanteren. Ook is het energienet gebaat bij een gelijke verdeling. Deze mix wordt in de RES 1.0 uitgewerkt. Overigens is niet alleen de energiemix van belang voor het energienet, maar ook de locaties van zonneparken en windmolens. De stroom die opgewekt wordt, moet immers via het elektriciteitsnet verspreid worden. En dat net is niet overal aanwezig of beschikbaar. In de RES 1.0 wordt op basis van de energiemix, de keuze voor de gebieden voor zon en wind, het aantal op te wekken TWh en de impact op het energienetwerk bepaald. Dan zal ook blijken in hoeverre uitbreiding van het netwerk noodzakelijk is, welke (maatschappelijke) kosten dit met zich mee brengt en of dat verantwoord is.

Goed om te weten

Elke twee jaar past iedere energieregio de RES aan op grond van nieuwe inzichten, innovaties of ervaringen. De RES richt zich daarom in eerste instantie op 2030 en waar mogelijk op 2050. Dat geeft alle partijen die betrokken zijn inzicht in wat er in de toekomst op hen afkomt.

Ruimtelijke inpassing en koppelkansen

Hoe, waar en onder welke voorwaarden duurzame energie in de regio kan worden opgewekt, wordt met Achterhoekse maatschappelijke organisaties, (semi-)overheden, bedrijfsleven en inwonerbelangengroepen verkend tijdens verschillende (online) ateliers/sessies/bijeenkomsten. Het RODE-beleid (ruimtelijke ontwikkeling en duurzame energie) en overig lokaal en provinciaal beleid duurzaamheid zijn de basis voor deze verkenning. Daarnaast wordt gekeken naar koppelkansen voor de productie van duurzame energie met andere opgaven op het gebied van droogte, landschap, landbouw, natuur, et cetera. Om de verschillende alternatieven voor zon en wind te kunnen afwegen, wordt een afwegingskader ontwikkeld. Het Rijk hanteert een afwegingskader dat hiervoor de basis is. De RES 1.0 zal na vaststelling vertaald worden naar gemeentelijk beleid, zoals de omgevingsvisie.

Warmte

In de concept-RES zijn de contouren voor de Regionale Structuur Warmte (RSW) neergezet. Dit is een overzicht van mogelijke warmtebronnen in de regio en de inzetbaarheid daarvan voor het verwarmen van gebouwen. Denk daarbij aan aardwarmte, restwarmte van bedrijven, et cetera. Hiervoor zijn provinciale haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd en vertaald naar mogelijkheden. Deze RSW wordt in de RES 1.0 verder geconcretiseerd en is input voor de Transitievisie Warmte (TvW) van de gemeenten. Gemeenten beschrijven daarin op welke wijze de gebouwen in de toekomst duurzaam kunnen worden verwarmd.

Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak

In de RES 1.0 wordt ook beschreven op welke wijze bestuurders en de maatschappij betrokken zijn bij de totstandkoming van de RES 1.0. Het gaat dan over de samenwerking tussen de partners (de gemeenten, de provincie en het waterschap en de netbeheerder), maar ook over het betrekken van de maatschappij. Dat gebeurt onder andere door de inzet van de stuurgroep waarin maatschappelijke organisaties en overheden zitting hebben.

Daarnaast wordt met een brede groep professionele belanghebbenden op regionaal niveau gewerkt aan de inhoud van de RES. Parallel hieraan worden hier ook inwoners betrokken, op regionaal niveau. Lokale participatie onder inwoners is aan de orde geweest bij het opstellen van de RODE-beleid bij de gemeenten. In de RES 2.0 zal inwonersparticipatie ook weer meer lokaal uitgevoerd worden. Tot slot beschrijft de RES de aanpak om het streven van minimaal 50% lokaal eigendom van wind- en of zonparken vorm te geven.

De verantwoordelijk bestuurders bespreken op reguliere momenten de voortgang en nemen besluiten over tussenresultaten en de te nemen stappen, geadviseerd door de stuurgroep (zie ook de alinea 'Proces RES 1.0')

Participatie RES 1.0

In de RES 1.0 moet het bod van 1,35 TWh concreet worden gemaakt. Dat gebeurt aan de hand van een proces met vijf stappen waarin samen met belanghebbenden de mogelijkheden (ruimtelijke alternatieven) worden verkend onder het motto *samen d'ran*. Dit proces van samen verkennen noemen we participatie. Participatie is het betrekken (meepraten, meedenken, meedoen en/of meebeslissen) van belanghebbenden bij een project of proces. Dit zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis, belangen, wensen en bezwaren snel op tafel komen en meewegen bij de keuzen die gemaakt moeten worden. Daarnaast kan participatie zorgen voor (meer) begrip, acceptatie en draagvlak voor de energietransitie.

De RES Achterhoek betreft in elke processtap belanghebbenden die verdeeld zijn in de volgende groepen:

Bestuurlijke participatie

Volksvertegenwoordigers

De volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, de Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap) besluiten over de RES 1.0. Zij spelen in het RES-proces dus een belangrijke rol. Daarom is voor hen in het proces extra ruimte ingebouwd om zich (te laten) informeren en betrekken. De volksvertegenwoordigers worden hierbij primair ondersteund door hun eigen gemeente/organisatie en daarnaast door de projectorganisatie RES Achterhoek die de partners ondersteunt bij het ontwikkelen van de RES. Volksvertegenwoordigers hebben ook de eigen verantwoordelijkheid om zich te (laten) informeren en/of andere initiatieven te ontplooiën. Hiervoor zijn diverse tools beschikbaar via het Nationaal Programma RES waar volksvertegenwoordigers regelmatig op worden geattendeerd, o.a. via de nieuwsbrief RES Achterhoek en partijen als Democratie in Actie.

Stuurgroep

De stuurgroep heeft een adviserende rol richting de (overheids)RES-partners die over de RES 1.0 besluiten. De stuurgroep kan, waar nodig, ruimte creëren om met de nodige diepgang op de productie van duurzame energie in de Achterhoek te reflecteren en waar mogelijk aansluiting te vinden bij oplossingen van andere vraagstukken in de regio. De stuurgroep bestaat uit bestuurders van de acht gemeenten, Waterschap Rijn en IJssel, provincie Gelderland en vertegenwoordigers van netbeheerder Liander en professionele (belangen)organisaties.

Bestuurders (RES-partners)

De verantwoordelijk bestuurders bespreken op reguliere momenten de voortgang en nemen besluiten over tussenresultaten en de te nemen stappen, geadviseerd door de stuurgroep.

Maatschappelijke participatie

Professionele belanghebbenden

Dit zijn o.a. ondernemers, (maatschappelijke) organisaties, agrariërs, inwonerorganisaties etc. Zij worden per mail voor de diverse sessies uitgenodigd om inhoudelijke inbreng te leveren op regionaal niveau.

Inwoners

Inwoners zijn belangrijke belanghebbenden, zij worden in de fase van de RES 1.0 betrokken op regionaal niveau. Lokale participatie onder inwoners is aan de orde geweest bij het opstellen van de RODE-beleid bij de gemeenten. Inwoners worden onder andere geattendeerd op de sessies via de gemeentelijke kanalen (o.a. weekbladen en social media) en nieuwsbrief. In de RES 2.0 zal inwonersparticipatie ook weer meer lokaal uitgevoerd worden via de gemeenten; in die fase gaat het vooral om de locaties waar duurzame energie opgewekt kan worden.

Jongeren

Jongeren (< 35 jaar, leeftijd vastgesteld door Jong RES) worden primair betrokken door JongRES Achterhoek. Deze club zet zich in om de stem van jongeren mee te laten klinken in de RES Achterhoek. Zij organiseren eigen events en zetten eigen tools in om jongeren te betrekken.

Goed om te weten!

Van 1 t/m 21 maart 2021 heeft in samenwerking met JongRES Achterhoek een grootschalige online peiling plaatsgevonden onder inwoners over duurzame energie in de Achterhoek. In slechts 3 minuten konden deelnemers 'swipend' aangeven wat ze vinden van verschillende mogelijkheden voor windmolens en zonneparken. De resultaten van de Swipocratie worden meegenomen in de RES 1.0 en eind mei 2021 gepubliceerd.

Planning RES 1.0

Om uiterlijk 1 juli 2021 een RES 1.0 in te kunnen dienen, zou de RES 1.0 eind maart 2021 gereed moeten zijn om tijdig het besluitvormingsproces te kunnen starten bij onze volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, de Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de waterschappen).

Om de volksvertegenwoordigers meer tijd te gunnen om een zorgvuldig en weloverwogen besluit te nemen over de RES 1.0 die ook werkelijk in gemeentelijk beleid kan gaan landen, heeft de stuurgroep RES Achterhoek op 20 januari 2021 ingestemd met het voorstel om de planning voor het indienen van de RES 1.0 Achterhoek te verruimen van 1 juli naar oktober 2021. Het Nationale Programma (NP)

RES, dat de RES-regio's namens het Rijk ondersteunt, is hiervan op de hoogte. [Lees hier de verdere toelichting >>](#)

Planning RES 1.0 Achterhoek

- augustus 2020 - mei 2021: participatietraject RES 1.0
- mei - juni 2021: afronden RES 1.0 en behandeling in de colleges, GS en DB
- 1 juli 2021: indienen voorlopige RES 1.0 bij NP RES
- juli - augustus- september 2021: besluitvorming RES 1.0 in gemeenteraden, PS en AB
- oktober 2021: indienen RES 1.0 bij NP RES

Tijdslijn proces RES 1.0 - stappen en participatie

In de [tijdslijn](#) is te zien wanneer welke groepen belanghebbenden zijn/worden uitgenodigd om inhoudelijke inbreng te leveren in het RES-proces.

Procedure vaststelling RES 1.0

Voor de vaststelling van de [concept-RES Achterhoek](#) is de landelijke procedure, zoals afgesproken, gevolgd. Voor de vaststelling van de RES 1.0 wijkt de Achterhoek af van de landelijke procedure om deze op 1 juli 2021 in te dienen (zie voor een toelichting de alinea 'Planning'). Dit leidt ertoe dat de voorlopige RES 1.0 pas na het zomerreces ter vaststelling aan de volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, de Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de waterschappen) wordt voorgelegd ter besluitvorming conform de gangbare gemeentelijke procedures. Deze vaststelling van de RES 1.0 gaat in twee lezingen, wat inhoudt dat de voorlopige RES 1.0 nog kan worden aangepast op basis van suggesties van volksvertegenwoordigers en/of de resultaten van de verkenning in het gemeentelijke beleid worden verwerkt. Na de definitieve besluitvorming wordt de RES 1.0 omgezet naar een ruimtelijke en juridische vertaling. Pas daarna kunnen besluiten worden genomen over concrete projecten met wind en zon.

Meer informatie over de RES Achterhoek verwijzen we u naar www.res-achterhoek.nl